

maior libellus: Respon. sic vt continetur nomen accusantis, & accusati, & crimen, & mensem quo commissum fuit crimen, & locum vbi fuit commissum, & consules, sub quibus est admissum.

Item dies dati libelli debet inferi sed dies commissi criminis, vel hora nō est necesse, vt ff. de accus. l. libello- rum. in princ. & in auth. de exhib. re. s. sus- pecto. & habet lo- cum in publi- co, & in priva- to crimine, quā do criminaliter agitur, vt ff. de priua. delict. l. si.

abest.

Et ita possunt haberi his ver- sibus, Consule, mense, die, co- rā Pretore pro- fessus, Te defer- re rerū crimen, loca pone sode- lem, Et licet ho-

ra, dies non tempus praetereatur, cap. 1. extra de procura. Quandoque ta- men hęc solennitas non est necessaria: vt in leui crimine & notorio: vt ff. de accus. l. leuia. & C. de accus. l. ea qui- dem quæ. Et idem in casibus, in quibus sine accusatore quis dānari potest: qui, scilicet casus his legibus not. ff. ad leg. Iul. de adulter. l. j. s. si publica. & C. de test. l. nullum. & de proba. l. penul. & ff. de susp. tut. l. tutor. s. praeterea. & C. de cal. l. j. & ff. de bon. lib. l. qui cū maior. s. si liberus. & idem in notorio crimi- ne: vt diximus per l. C. de accus. l. ea quidem quæ. & idem in crimine falsi, secundum Bart. vt C. ad legem Cornel. de fals. l. vbi. Sed Ioan. contra, & dicit quod ibi principaliter fuit accusatio falsi instituta.

a Publica. Hęc est ratio quare di- cantur publica, scilicet quasi populi- ca. sic supra de suspect. tuto. s. conse- quens. Et intellige, quod aliā possit esse habilis, ad accusandum, non aliā: vt ff. de accus. l. qui accusare.

N.A. Publica. Priuata iudicia sunt, quibus iniuria priuato homini illata vindi- catur Publica, in quibus quæ Reipubl. l. j. ff. hoc titu. l. 43. s. 4. ff. de ritu nupt.

Præclarè Aristoteles Rhetor. libro 1. scribit. Criminibus quibusdam violari Rempubl. quibusdam singulor.

b Plerumque. Hoc ideo dicit, quia quandoque est publica accusatio, &

cum damno pecu- niario: hęc publi- ca quidē sunt: non tamen capitalia^h.

Publica autem iudicia hęc sunt, lex Iulia maiesta- tis, quæ in eos, qui contra Imperato- rē vel Rempubli- cā aliquid moliti sunt^k, suū vigore

tamen nō cōpe- tit cuilibet ius accusandi: vt in crimine suppo- siti partus: vbi accusant soli pa- rientes: vt ff. ad legem Cornel. de fals. l. lege Cor- nelia. s. j. Item propter accusa- tionem adulte- rij, quæ primo defertur certis personis. vt C. ad legem Iul. de adult. l. quāuis. secunda Accur- sio Publicorū. Facit ff. eod. l. ij. Accursi.

Quæ vltimō. N.A. Quæ omnes ideo capitales sunt: quia media, & maxima capitis

diminutione adficiunt. l. ij. ff. hoc titu- lo. l. ij.

d Vltimo supplicio. quod interpre- tamur mortem, vt ff. de pœn. l. vlti. sup- plicium.

e Interdictione. Quæ est mors ciui- lis: vt ff. de contra tab. l. j. in fin.

f Deportatione vel metallo. Hæc pœnas expone vt diximus supra quib. mori pot. pot. sol. s. cum autem.

g Infamiam. Vt in l. Iul. de vi priua- ta: vt infra eod. s. item. l. Iul. de vi pub.

Infamiam. Nota, Non si cui in iudi- cio infamia inferatur, ideo capitalis est. l. ij. ff. hoc tit.

h Capitalia. Et ista appellantur re- legationes: vt eod. l. ij. s. fin.

Publica autem iudicia. Not. quod crimine læsæ maiestatis tenetur, qui meditari aliquid contra Imperato- rem, vel contra Rempubl. Item, quod pœna est mors naturalis. Item quod si mortuus iam sit delinquens, damna- tur memoria eius post mortem. Syl.

i Rempublicani. scilicet Romano- rum. Accursi.

k Moliri sunt. Cum effectu tamen sola voluntas sufficit: vt C. ad leg. Iul. maiesta. l. quisquis.

f 2 An

¶ Anima
q. in
Dei po-
testate.

¶ a Anima. i. animati corporis. nam anima nō in hominis, sed in potestate Dei consistit: sic C. de sacro. san. eccl. sancimus. j. in fin. & in glo.

¶ Adde, quod anima hoc in loco sumitur pro vita.

¶ officio
dit.

Est enim anima quæ vivimus, animus quo sapimus. Syl.

¶ b Sustinet. i. infert. Accurs.

¶ c Et memoria. i. dicere etiā post mortē potest accusari, ut bona dederāt in fidei, & auferantur hæredibus tāquam indignis: ut C. ad leg. Iul. maieft. l. quisquis. & l. seq. & quod dixi post mortē accusari, intelligas in duobus capitulis illius legis: hoc est, cum cōtra principē, vel cōtra Rempublicā Romanā norū est machinatus. i. nīllis ad

malum: aliās finitur morte, ut cetera crimina: ut ff. ad leg. Iul. maieft. l. fin.

N.A. ¶ Damatur. Imo perdullionis hoc solius crimen est; nō generaliter, læsæ Maieftatis d. l. vlt. & s. interdum. suprā de hæred. quæ ab intesta.

¶ Item lex Iulia. ¶ Not. q. adulteri puniuntur pœna mortis. Item, q. Sodomitæ etiā puniuntur pœna mortis. Item, quod stuprū est cum virgine vel cum vidua. Item: pœna, stuprum sine vi committentis, est publicatio dimidiæ partis bonorū in honestis personis id committentibus: in humilioribus est coëctio corporis cum relegatione. Itē, quod nobiles nō sunt puniendi eisdem pœnis, quibus ignobiles. Item, q. mulier inhonestē vivēs, licet patiatu stuprum vel adulterium, non facit q. quis puniatur eadem pœna ordinaria. Syl.

¶ d Item lex Iulia. scilicet, inter publica iudicia numeratur.

¶ e Quæ. s. lex Iulia de adult. Accurs.

N.A. ¶ Temeratores. Constantinus sacrilegos aliarum nuptiarum appellat. l. 31. C. de adulter.

¶ Gladio. Non tamen Augustus legis N.A. iulæ lator: solam enim relegationis pœnam imposuit. teste Augustino, de Civit. Dei. lib. 3. c. 5. & Ouid. pass. Quippe relegatus, non exsul, dicor ab illo.

Sed primus Cōstantinus auctor, & amplifactor gladij pœnā imposuit l. ij. C. de adulter. Notandū, apud Iuriscōsultos eos de manu dici adulteros, qui cum alterius nuptia flagitium admitterunt, teste Augustino, eodem loco.

¶ f Gladio puniunt sacrilegos enim nuptiarum gladio feriri oportet: ut C. de adult. l. quisquis. ij. in fin.

¶ g Cum masculis. Nam in hoc casu armantur iura, ut gladio feriatur: ut C. ad leg. Iul. de adult. l. cum vir nubit.

¶ h Iege Iulia. scilicet de adult. nam habet hæc lex multa capitula: ut ff. de mi. l. auxilium. 5. sed ut ad legis. & ff. ad legem Iuliam. de adult. l. cap. 5.

¶ i Stupri. Adulterium, in nuptiam; Stuprum in viduam, vel virginem admittitur. l. vj. §. j. l. 34. ff. de adult. l. 101. ff. de verb. signif.

¶ i sine vi. Quid si vi, habetur infra eod. §. fin. autem per vim.

¶ k Viduam. Adicias, vel puerum, & dic de vidua & de virgine: nisi sunt meretrices, vel licitæ concubinx: ut hic subiicit, honestē, &c. & ff. de adult. l. stuprum. j. respon. & §. j.

A D D I T O. Dic, q. hoc procedit de iure civili: sed de iure canonico nō est permittum: ut cle. ad nostrā. de hæret. §. viij. & ibi glo. ij. igitur, &c. Ang.

¶ l Honesti. id est, honestæ existimationis. l. vij. C. de incest. nupt.

¶ m Humiles. Qui sunt humiles, vel honesti, dic ut C. de incest. nupt. l. humilē.

¶ n Cum relegatione. Hæc distinctio pœnæ fallit in tribus casibus: in quibus committitur stuprum, & tamen maior pœna

quem portant peregrini quādoque in baculo quodam, ita quod nō apparet. unde versus, Mucro latens sica sicarius inde vocatur.

N.A. Ferreum. Id est, breuē, & incuruum: ut Iosephus.

a Eadem lege. Quæ dicitur Corn. de sicar.

b Venenici. Nā plus est hominē veneno extinguere, quā si dio occidere. C. de mathema. l. j. Accurs.

c Artibus odiosis, id est, artificijs odiosis. Nam omnis ars bona est.

d Sufurris, id est, in cantationibus. Nam hæc scientia reprobanda est: ut C. de male. & mathema. l. corū.

N.A. Sufurris. Græci τέρψας. Cicero in Brut. cantiones appellat: alij carminaz, unde carminare, charmer. Hinc lex xij. tabularum Qui fruges excantassit, &c. Has artes supplicio capitali damnauit l. j. & ll. seqq. C. de malef. & mathema. c. Occiderint. etiā sine dolo: ut ff. de pœn. l. si quis aliquid. §. qui abortionis. Secus in Cornelia: quia dolus est necessarius, nec sufficit etiā lata culpa: ut ff. ad leg. Corn. de sicar. l. in lege.

§ Alia deinde lex. C. A. S. V. S. Olim parricidæ insuebantur in culleo viui, atque ita in flumen deiciebantur: sed de bestiis postea lex lata est. Apparet autem eas adhibitas, inter quas odium esset insitū à natura vehemētissimum.

De culleo verò, recreandj animi gratia studiosus adolescēs Orationem Ciceronis pro Sext. Roscio legere non dubitabit. Corn. Vibul.

f Parentis. Accipe parentes, & filios usque in infinitum: ut ff. de in ius voc. l. quisque. §. fin. & l. sed in hac §. li.

parentis, aut filij, aut omnino affinitatis §. eius, quæ nuncupatione parentū cōtinetur^h, lata præparaue-

rit: siue clām, siue palām id ausus fuerit: nec non is, cuius dolo malo id factum est, vel cō-

sciis criminis extitit. licet extraneus^k sit, pœna parricidij puniatur, & neq; gladio,

neq; ignibus, neq; ulli alij solēni pœnæ subiiciatur, sed insutus culleo cū

cane, & gallo galinaceo, vipera^t & sinia: & inter eas

ferales angustias cōprehensus*, secundum quod regionis qualitas tulerit, vel in vicinū

mare, vel in amnem^l proiciatur: ut omnium* ele-

mentorū vsu viuus, carere incipiat: & ei calum superstiti, & ter-

ra mortuo auferatur. Si quis autem

set: ut hic, & ff. eodem. l. vtrum. & l. si sciente.

t Vipera. Serpentis quidem meminit Cicero; sed Cicero solius culci. A Cō-

stantino genus hoc supplicij videtur profectum. l. j. C. de parricid. Vid. Cicero. pro Sext. Roscio. Am.

l Vel in amnem. id est, flumen, vel si hæc

beros. Accurs.

g Affinitatis. Alias affinitatis, & alias affectio-

nis. Accurs.

h Cōtinetur. Sed qui sunt hi qui hac appellatione continen-

tur? Resp. superiores & inferiores, ut diximus. Itē collaterales: ut fratres cōsobrini,

& patruales, & proximiores eis Itē affines quidā, ut vxor, nū-

rus, gener, vitricus, priuignus, socer, & etiā patronus: ut ff. eo.

ad leg. Pompe. de patrici. l. j. & l. sed sciendum.

Accurs.

i Præparaue-

rit. Fortē & si nō occiderit, secundum P. & facit pro eod. ff.

eo. ad leg. Pompe. de parricid. l. j. in fin. vel dic illam specialem calumn.

k Extraneus. Not. extraneum plus puniri, quā si ipse occidis-

set: ut hic, & ff. eodem. l. vtrum. & l. si sciente.

t Vipera. Serpentis quidem meminit Cicero; sed Cicero solius culci. A Cō-

stantino genus hoc supplicij videtur profectum. l. j. C. de parricid. Vid. Cicero. pro Sext. Roscio. Am.

l Vel in amnem. id est, flumen, vel si hæc

hæc vicina non sunt bestiis subicitur:
ff. cod. l. penult.

§ 2 Sustinebit. Sed nōne & qui superiores personas occidit, hæc l. Cornel. tenetur? Videtur q̄ sic: ff. cod. l. j. sed contra. C. eo. l. j.

Dic ergo, q̄ hæc l. Cornel. tenetur, sed non accusatur. Vel dic, secundum Ioan. q̄ tenetur tantum p[er]na. l. capitali, sed maior hic imponitur.

¶ Itē lex Corn. Nor. q̄ lex Cor. de falsis etiā testamentaria appellatur. Itē, q̄ testamentum aut instrumentū falsum scribēs punitur p[er]na huius legis. Itē, q̄ eadem p[er]na tenetur qui sigillauerit, aut falso modo recitauerit dolo malo. Itē, qui adulterinū signū fecit, vel eo usus est. Item, quod p[er]na legis Corneliæ de falsis in seruis est ultimum supplicium, in liberis deportatio. Syl.

§ b Testamentaria. Ideo sic dicta: quia de testamento falso ibi agitur.

N. A. ¶ Testamentaria. Quia primo capite de testamentis cauetur: altero, de nummis. Vnde Numaia dicta Ciceroni. Verrin. 3.

¶ c Instrumentum. scilicet emptionalē, vel alicuius contractus. Accurs.

¶ d Falsum scripserit. Et ita veritatem mutauit: ut in authent. de instru. cau. & fin. s. j. in princ. col. vj.

¶ e Recitauerit. Not. contra illos, qui habent instrumenta, & scripturas alienas in custodiam: & tamen alia ostendunt, & recitant, & copiam faciunt: quia incidunt in falsum: ut hic, & l. j. s. is, qui. ff. ad leg. Corn. de fal. coniuncta. l. qui testamentum. Ang.

¶ f Signum. i. sigillū quod in testa ap-
ponitur: ut s. de test. s. postea. l. c. signū qd chartis imponitur, ut quadoque facilius fiat comparatio ex instrumentis: ut in authent. de instru. cau. & fid. s. oportet autē. Ac. § Ultimū supplicium. Quod interpretatur mortem: ut ff. de p[er]na. l. ult.

¶ h Deportatio. Et omnium bonorum publicatio. & sic not. q̄ ex eodē comisso plus seruū, quā liberi puniuntur, ut hic: & ff. ad leg. Cor. de fal. l. j. s. fin. & ff. si ex noxa. cau. aga. l. pen. & ff. de p[er]na. l. in seruorum. imō & inter liberos magis puniuntur minores, quā maiores: ut ff. de incen. rui. nauis. l. p[er]dus.

¶ Item lex Iulia de vi publica, seu priuata aduersus eos exoritur, qui vim vel armatam, vel sine armis commiserint. Sed si quidē armata vis arguatur, deportatio ei ex lege Iulia de vi publica irrogatur. si verò sine armis, in tertiam partem bonorū suorū publicatio imponitur.

virgines Vestæ consecratæ incellum commissent, ex viuz defoderentur: qui verò stuprum cum aliqua fecerat, is imperio P[ri]ncipis maximi eō usq; virgis in comitio cedebatur dum inter verbera expiraret. Cor. Vib.

¶ i In tertiam partem. Not. ex maiore delicti maiorem p[er]nam imponi: ut hic, & C. ad leg. Iul. de vi. l. ii. & de iur. facit

P[er]na
diuersa
fecit
ex p[er]na
sona
diuersa
tate.

delicti

maior

maior

delicti

delicti

si nota
vina
tauerit
signum
p[er]na
t[er]tia
de falsis

facit supra de interdi. §. qui autē. Item, hic damnatus sit infamis: ut ff. ad leg. Iuliam, de vi priu. l. j. j. respon. Accus. §. 2. Sin autem. Dixit supra quādo sine vi aliquis comiserit stuprum: ut supra eo. §. sed eadem.

tunc quādo vi. vel continua cū supra proxi. §. 6. Constitutio- nis. Ut C. de rap. virgin. l. vnic.

§. itē lex Iulia.

C. A. V. S. Peculatus est, in-

quit Asconius,

qui furtum facit

pecuniae publi-

ca: veluti C.

Verres mittitur

Quæstor, i. the-

saurarius cū pe-

cunia militibus

pro stipendio

solvenda: ea ille

cum pecunia ad

alium Impera-

tozem cōfugit:

vel quum Siculi

centum frumēti

modios debe-

rent, remisit eis

decē, & pro iis

pecuniā cepit:

vel signa deorū

& simulachra,

quæ templis Si-

culorū Romani

reliquunt, ab-

oluit. Cicero ei

peculatus iudi-

ciū intermina-

tur. Cor. Vib.

§. c. Publicā pe-

cuniā. scilicet,

civitatis Roma-

ne, non alterius: ut ff. de furt. l. ob

pecuniā. & ad leg. Iul. pec. l. iij. §. pen.

§. Publicam pecuniam. Peculatus est

furtū pecuniae publicae: sed lex primo

capite cauit de peculatu; secundo, de

sacrilegis; tercio, de residuis.

§. d. Rem sacram Ut calices, & thuri-

bula, quæ sacra sunt: ut supra de rerum

diuisione. §. nullius.

§. e. Religiosam. Ut ornamenta sepul-

chrorum.

§. f. Furati fuerint. Vel etiā immiscue-

rint, ita quod damnificauerint rem pu-

blicam: ut ff. ad leg. Iul. peculatus. l. j.

§. Publicam, sacra, vel religiosam rem furto subtra- hē, & talibus opē prastans, ex lege Iulia peculatus, quæ publica est: capite punitur, aliter autē ex ea delictū committens deportatur. Aret.

§. Item lex Iulia peculatus eos pu- nit, qui publicā pecuniam, vel rem sacram, vel

religiosam, vel furati fuerint. Sed si quidē ipsi iudices tempore admini- strationis publicas pecunias subtra- xerint: capitali a- nimaduersione pu- niuntur: & nō so- lum hi, sed etiam qui ministerium eis ad hoc exhi- buerint, vel qui subtractas ab his scienter suscep- erint. Alij verò qui in hāc legē in- ciderint, pœnā de- portationis subiunguntur.

§. Lex Flauia de plagiaris quādo- que pœnā capitis, quandoque lenio- rem irrogat, secū- dum Angel.

§. Est & inter pu- blica iudicia, lex Flauia de plagia- riis, quæ inter-

tur, si quis seruum in fuga constitutum

vendat, ita ut emptio statim teneat: ut

C. ad leg. Flau. de plag. l. in fuga.

§. Plagariis. Plagium, est retentio li-

beri hominis, seruiue alieni. Nam li-

beri hominis furtum non sit. l. penult.

ff. ad leg. Falcid. l. x. C. de sur. Non ob-

stat. §. interdū. supra de obllg. ex delic.

quia de filiisfam. loquitur, qui cum in

parentum potestate sunt, quamuis non

sint in patrimonio l. ix. ff. de ser. cor-

rupt. tamen sunt in quasi dominio; &

idcirco, ex iure Quiritum vindican-

tur. l. j. ff. de rei vindic.

§. g. Ministerium. id est, adiutorium.

§. h. Susceperint. f. ad custodiendum.

§. i. Deportationis. Deportatur enim.

Et not. q. quinquēnio durat hāc actio:

ut ff. ad legem Iuliam. peculatus. l. pe-

culatus. Item,

est speciale in

ea, quod contra

heredes in hoc

tur: ut ad legem

Iul. pecu. l. fin.

Accurs.

§. i. De plagia-

riis. Ideo sic di-

ctā, quia orbatō

pater filio, vel

domino seruo,

hāc lex punit

orbantem, siue

talem plagā in-

ferentem. habet

enim locū, quā-

do aliquis di-

strahit alienum

seruum, vel fi-

lium, ita quod

pater vel domi-

nus non potest

rehabere: ut ff.

ad leg. Flau. de

plag. l. j. & l. le-

ge. & l. cum. &

l. penult. §. fina.

Itē, tenetur, qui

liberum homi-

nem de loco in

locū transpor-

tat: ut C. ad leg.

Flauiam de pla-

giar. l. quoniā.

& hoc si dolo

facit, nō aliter:

ut ff. ad leg. Fla-

uiā de plagiar. l.

leg. Flauia. Itē,

hac lege tene-

to & C.

Th.

N. A.

§. 2. Capi

et a Capitis poenam, scilicet maiorem: aliquando minorem capitalem, cum capitalis alias sit minor, alias maior. Nam ingenuus nobilis in metallum damnatur, ignobilis gladio feritur, servus vel libertus be-

stis subicitur: ut C. ad legem Flavianam, de plagiar. l. fin. & ff. ad leg. Flau. l. fin. in fine. Item, quædam civilis poena olim imponebatur, quæ cessat hodie: ut ff. de od. l. in.

Lex Iulia de ambitu in quatuor casibus. Primò, si quis dederit clam pecuniam, ut aliquem fortietur honorè, non in ciuitate

et b Lex Iulia de ambitu quæ habet locum in quatuor casibus. Primò, si quis dederit clam pecuniam, ut aliquem fortietur honorè, non in ciuitate

Romana: nam ibi cessat hæc lex cum princeps ibi eligat: ut ff. ad leg. Iul. de ambitu. l. i. in princip. ideo dixi clam: quia palam potest: ut ff. de pol. l. j. & ff. de offic. Prætor. l. Barbarius. Secundò habet locum, quando quis stat in magistratu ultra annum: ut C. ad leg. Iul. de ambitu. l. j. Tertiò, si quis ingreditur domum iudicis cognoscentis de causa criminali: ut ff. ad leg. Iul. de ambitu. l. j. Item quatuor, si quis index nouum vestigal instituerit: & est poena centum aureorum: ut ff. ad leg. Iul. de ambitu. l. j. Sed in casu deponatur: quando scilicet bis idem officium conueniunt est æqueutus: ut C. ad leg. Iul. de ambitu. l. j. Sed fallit in ætate: ut C. de ætate. l. liceat. Item, in Proconsule: ut ff. de offi. Proconsul. l. antepen. Vel dic ibi, sex fascibus, id est sex mensibus: quia tantum durabat eius officium. Accursus.

Lex Iulia de repetundarum. Quæ habet locum, quando index per pecuniam, facit aliquid, vel omittit: ut ff. ad leg. Iul. repetund. l. j. ii. iii. v. vi. & vii. Esculentum tamen potest accipere iure veteri, dummodo non nimis magnum: ut ff. de offi. Proconsul. l. solent. in fin. sed iure nouo non: nisi quando deficeret salarium: ut in auth. ut ius. sine quoquo sunt. s. scriptum est exemplar. huius. ver. quapropter ibi, aut si

et c Lex Iulia repetundarum. Quæ habet locum, quando index per pecuniam, facit aliquid, vel omittit: ut ff. ad leg. Iul. repetund. l. j. ii. iii. v. vi. & vii. Esculentum tamen potest accipere iure veteri, dummodo non nimis magnum: ut ff. de offi. Proconsul. l. solent. in fin. sed iure nouo non: nisi quando deficeret salarium: ut in auth. ut ius. sine quoquo sunt. s. scriptum est exemplar. huius. ver. quapropter ibi, aut si

non est. collat. ij. poena autem huius legis est civilis in quadruplum: ut C. ad leg. Iul. repetund. l. j. Criminalis extra ordinem: ut ff. ad legem Iuliam repetund. l. lex Iulia. s. hodie.

¶ Sunt præterea publica iudicia, lex Iulia de ambitu ^b, lex Iulia repetundarum ^c, & lex Iulia de an-

¶ Lex Iulia de nona ^d, & lex Iuliana de residuis ^e, darum, de annona, quæ de certis casibus & residuis, quæ in pitulis loquuntur: diuersis capitulis & animæ quidem loquuntur, diuersa amissionē nō irro-

sa. ut ff. ad leg. Iul. pecul. l. i. j. & iij. s. leg. Poena autem huius legis est, in tertia parte quam accepit amplius, quam debet: quod P. sic dixit: ut esset in quadruplum. Vel dic, amplius tertia parte: quia punitur in simplum, & in tertia parte simpli. ut ff. ad leg. Iul. pecul. l. iij. s. sed & qui pecuniam in sine maxime quia poenæ restringendæ sunt: ut ff. de poen. l. interpretatione.

¶ Nota, quod in istam legem incidunt officiales, siue camerarij, qui habent ex administratione publicas pecunias, & finito officio aliquid retinent: quia tenentur ista lege & poena supra dicta. Et etiam aduersus, quod ista poena & lege tenentur officiales, qui vnam collectam impositam in communi, destinant pro usu & necessitate communi, ipsi conuertunt dictam pecuniam in alium usum: quia etiam si esset pro necessitate communis, tamen incidunt in istam legem: ut est casus in l. ij. ff. ad legem Iul. pecul. secundum Ang.

¶ Subiiciunt. s. leges prædictæ quatuor. vel dic, quod loquitur in definitè, ut patet in inferioribus.

¶ g Eorum. s. legum. nam in contractibus & aliis, quæ debent de iure sortiri effectum, & non sortiantur, iudicet lex non valere: ut C. de legi. & senatus. l. non dubium. Item, in criminibus.

A 22

Lex Iulia de annona.

Lex Iulia de residuis.

Poenæ in criminalibus sunt ordinatae.

variz constituuntur pœnz, quarum quædam sunt ordinariæ, quæ scilicet habent certam pœnam aliqua lege inductam, vt patet per multos titulos ff. de publi. iudi. & in sequentibus. Aliæ sunt extraordinariæ: vt ff. ad senatusc. Turp. l. & in priuatis. & ff. de extraor. cri. l. i. & in sequentibus titulis. vsque ad titulum de publi. iudi.

¶ Sed de publicis iudiciis.

¶ A. C. V. S. Quamobrem Imperator non vberius & copiosius exponit, quæ ad

publica iudicia pertinent? Quia hæc scribit, iis qui sacra iuris civilis disciplina duntaxat initiatur: quorum stomachus lacte ac lenibus cibis tantisper alendus est, dum melius concoquere discat. Paulatim autem ad Pandectarum libros progrediendum erit. Quæ lex Imperatoris vti in scholiis obseruaretur, ac non statim in ipso aditu ac vestibulo Institutionum, veluti in titulo proœmij spinosæ & confragosæ quæstiones inculcarentur, quæ me, & mei similes sexcentos adolescentes, qui Aurelias studiorum causa missi eramus, ita deterruerunt, atque ab hoc studio alienarunt, vt alij nunquam reduci potuerint, alij post magnos & varios errores, ac Ciceronis orationum lectionem Dialecticæque studium, Dei beneficio sensim ad institutum curriculum reuersi sint. Deus Opti. Maxi. propter Filium suum Iesum Christum, nostra studia sic fortunet, vt Rempub. feliciter & accommodatè ad nominis sui gloriam gubernare possimus. Ira esto.

¶ a Summo digito. id est, longiori digito, cum quo quis tangere potest al-

ius, quàm cum aliis: qui dicitur medius. Accurs.

AD D I T I O. Prouerbiū est. Summo digito attingere, pro leuiter, & quasi negligenter, ductū ex iis, qui onus tollentē

possibile sit summo digito^a, & quasi per indicem^b ea tetigisse: alioqui diligentior eorum scientia vobis ex latioribus Digestorum, seu Pandectarum libris, Deo propicio, aduentura^c est.

extremis digitis: quasi dicis causa & persuntiorē adiunat. Cicero pro Cælio, Equidē multos & vidi in hac ciuitate, & audiui nō modō qui primoribus latibis genus hoc vite, & extremis (vt dicitur) digitis attingerēt, &c. Quod autē ait Per indicem, si-

gnificare videtur, nō digitum indicem quid enim ineptius? tamen multa in Iustiniani sermone inepta sunt, sed quos Græci *παραδείκτες* appellat vulgus Tabulæ librorum: qua in re nomē hoc à Cicerone etiam usurpatum est: vt sit sensus, Quasi indices & summa duntaxat rerum, quæ in iure civili recondita sunt, capita leuiter aspexerint, quasiq; litora legerint. Suetonius in Augusto, in altero volumine indicem rerum à se gestarum, quem vellet incidi æneis tabulis, scripsit.

¶ b Per indicem. i. per alium digitum qui dicitur index. Vel dic, & melius, quodd hæc dicta sunt, vt sint index siue demonstratio aliorum dicendorum: sicut & sub gallina ouum dimittitur, vt sit index ad hoc, vt ibi alia faciat oua. & idem in his qui aucupantur ad columbas.

¶ c Aduentura est. Vt ff. de pub. iud. per totum librū vsque ad titulū de appellationibus: qui sequitur. Accurs. Flor. AD D I T I O Velit Rex cælestis nostra crimina omnia, & priuata & publica tollere: ne nos æthereas ad sedes impediunt ascendere. Amen.

¶ I N D I C E

INDEX TITVLORVM INSTITVTIONVM IMPERIALIVM.

Prior Numerus paginam, posterior columnam indicat.

A Acquisitionem per arrogationem. pag. 447.2		Lege Fusia Caninia tollenda	57.1
Actionibus	595.1	Legitima agnatorum successione	392.1
Ademptione legatorum, & trans- latione	346.2	Legitima agnatorum tutela	104.1
Adoptionibus	75.2	Legitima patronorum tutela	112.1
Assignatione liberti.	436.2	Legitima parentum tutela	213.2
Atiliano tutore, & eo qui ex lege Julia & Titia dabatur	115.2	Libertinis	35.1
Auctoritate tutorum	121.1	Literarum obligationibus	510.2
B Onorum possessione	137.2	Locati & conducti	526.1
C Apitis diminutione	108.1	M Andato	636.1
Codicillis	369.2	Militari testamento	248.2
Curatoribus	128.2	N Oxalibus actionibus	678.2
D iuisione stipulationum	401.2	Nuptiis	52.2
Donationibus	217.2	O bligationibus	454.1
Duobus reis stipulandi, & promittendi	475.2	Obligationibus ex consensu	514.1
E mptione & vend.	515.2	Obligationibus quæ quasi ex contractu na- scuntur	533.2
Eo, cui libertatis causa bona addicuntur.	446.2	Obligationibus, quæ ex delicto, nascuntur	527.1
Exceptionibus	689.2	officio iudicis	527.1
Excusationibus tutorum, vel curatorum	136.2	Obligationibus, quæ ex quasi delicto na- scuntur	525.1
Exheredatione liberorum	259.2	Officio iudicis	723.1
F ideicommissariis hereditatibus	352.2	P atria potest.	158.1
Fideiussoribus	523.2	Pœna temerè litigantium	719.1
Fiduciaria tutela.	113.2	Perpetuis & temporaliibus actionibus, & quæ ad hæredes & in hæredes transeunt	34.1
G radibus cognationum	129.2	Per quas personas nobis obligatio acqui- ritur	550.1
H eredibus instituendis	267.2	Per quas personas nobis acquiritur	230.2
Hereditatibus, quæ ab intestato deferun- tur	375.1	Publicis iudiciis	720.1
Hæredum qualitate, & differentia	350.1	Pupillari substitutione	290.1
His qui sui vel alieni iuris sunt	52.1	Q uibus alienare licet, vel non	225.1
I ngenus	34.2	Q uibus ex causis manumittere nō licet	43.1
Iniuriis	583.2	Quibus modis ius patriæ potestatis solui- tur	85.2
Inofficioso testamento	300.2	Quib. modis re contrahitur obligatio	457.2
In iudiciis	728.2	Quibus modis testamēta infirmantur	242.2
In iuribus stipulationibus	484.1	Quibus modis tollitur obligatio	552.2
Is per quos agere possumus	685.2	Quibus modis tutela finitur	125.2
Is qui sui vel alieni iuris sunt	52.1	Quibus non est permillum facere testamen- tum	254.1
Iure naturali, gentium & civili	16.1	Qui testamento tutores dari possunt	99.2
Iure personarum	31.1	Quod cū eo qui in aliena est potestate ne- cium gestum esse dicitur.	670.1
Iustitia & iure	11.1	R ebus corporalibus & incorporalibus	193.2
L egatis	222.2	Replicationibus	703.2
Lege Aquilia	576.2		
Lege Falcidia	347.1		

Index Paragraphorum.

Rerum diuisione, & acquirendo ipsarum dominio	155.1	Successione cognatorum	427.2
Satisfactio tutorum, & curatorum	131.2	Successione libertorum	429.2
Satisfactionibus	660.1	Successionibus quæ fiebant per bonorum venditionem, & ex S.C. Claud. sublati	533.1
Senatusconsulto Orphitiano	406.2	Suspecti, tutoribus vel curatoribus	147.2
Senatusconsulto Tertulliano	407.2	Tutela entis ordinandis	793.2
Seruili cognatione	427.1	Tutelis	96.1
Seruitutibus rusticorum prædiorum, & Urbanorum	194.2	Urborum obligationibus	406.1
Singulis rebus per fideicommissum relictis	366.1	Vi bonorum raptorum	573.2
Siquadrupes pauperie fecisse dicatur	682.2	Vincapionibus, & longi temporis præscripti- onibus	207.1
Societate	531.2	Vsu & habitatione	201.1
Stipulatione seruorum	478.2	Vusufructu	193.1
		Vulgari substitutione	280.1

INDEX COMPREHENDENS OMNES paragraphos Institutionum Imperialium, secundum ordinem alphabeticum.

Prior numerus paginarum, posterior columnam indicat.

A Et hostibus	118.1	Ante hæredis	343.1	Cum autem is	87.1
Accessit nouus	450.1	Apum quoque	165.2	Cum autem queritur	382.2
Accidit aliquando	235.1	Appellamus autem	632.2	Cum autem queritur	382.2
Acquiratur nobis	231.1	Appellantur autem	703.2	Cum autem ratio	314.2
Actiones autem	619.2	Apud Catonem	153.1	Cum eo quoque	670.1
Actionum autem	659.1	At aduersus	720.2	Cum ergo	49.2
Ad certum tempus	102.2	At ex contratio	229.1	Cum ergo pupillorum	121.2
Ademptio legatorum	346.2	At ij, qui	385.1	Cum ex	171.1
Adeo autem	536.2	Atrox iniuriæ	586.2	Cum sit expositum	561.1
Adhuc autem	140.2	At si ita	471.1	Cum filius	382.1
Ad legitimam	661.1	Auctoritas autem	121.2	Cum igitur	463.2
Admonendi autem	91.1	C Accus autem	258.2	Cum in suo	177.1
Admonendi tamen	357.1	Ceteri qui	380.1	Cumque antea	444.1
Adoptio autem	77.1	Ceterum dubiū	603.2	Cumque hoc	61.1
Adoptui liberi	262.2	Ceterum inter	59.1	Cum quis sub aliqua	523.2
Aduersus	217.2	Ceterum placuit	583.1	Curaque	659.2
Aequæ si agat	602.1	Ceterum sciendum est	612.2	D Amni iniuriæ	577.1
Aequæ si debitor	639.1	Capite restit	561.2	Dari autem	101.1
Affinitatis quoque	69.2	Certe illud	179.1	Datur autem	437.1
Agitationis quoque	419.1	Codicillis	373.1	Datus autem	146.2
Alia deinde	712.2	Codicillos	373.2	De constituta	618.1
Alia insuper	221.2	Communem seruum	51.1	De his autem	236.1
Alia sanè causa	172.2	Compensationes	669.2	De illa sanè	533.1
Alia sanè causa	193.1	Conceptum tutum	564.2	De ordine	643.2
Aliam vero	444.2	Conditiones	471.2	Desinunt autem	113.1
Alienus quoque	272.1	Conductor autem	531.2	Diuina possessio	215.2
Alienus seruus	275.2	Consensu sumi	514.2	Dominus	660.1
Aliæ autè donationes.	221.1	Consequens est	149.1	Duo pluresve	477.2
Alio quoque	297.1	Constat autem	22.1	Duorum autem	67.2
Aliquando autem	74.2	Constituitur	201.1	E A quoque res	321.1
Aliquando autè etiam	567.2	Contra autem	226.2	Eadem hæc	366.2
Aliquando etiam	413.2	Creditor	465.2	Eadem lege	47.2
Alteri stipulari	499.2	Cum autem ad	111.2	Eadem oratione	390.1
Amoris quoque	629.1	Cum autem emptio	52.2	Eas verò exceptione, &c.	709.2
Animalium nomine	342.1	Cum autem impubes	79.1	Ecce enim iusturadum	714.1
Aut seruo hæredis	342.1	Cum autem in	99.2	Edicto diui	216.2
Ante Augusti	371.1	Cum autem ingenuus	37.2	Ei verò	

Index Paragraphorum.

Et verò	187.2	Fideiussor non tantum	506.2	Il quos nunquam	270.2
Eius verò	67.2	Fideiussores ita	508.2	Idem rescripserunt	147.1
Emancipati	384.1	Filij autem	53.1.2	Idem illis modis	204.1
Eius, qui apud hostes	269.1	Filius familias	89.2	Illis autem	252.2
Emancipatos	263.1	Finitur autem	202.2	Illud autem scire	95.2
Emptio, & venditio	516.1	Fumina autem	157.2	Illud certum est	712.1
Emptio tam	515.2	Fœminæ quoque	83.2	Illud certum est	427.1
Eos etiam	479.2	Fratri vero	612.1	Illud expeditum	533.1
Erat & ex	453.2	Fuerat antea	633.1	Illud in summa	676.1
Erat olim	224.1	Furiosus	102.2	Illud non ex	585.2
Erant ante	453.1	Furiosus nullum	593.1	Illud proprie	677.1
Ergo non omnes	65.1	Furiosi quoque	129.2	Illud proprium est	84.1
Ergo siquidem	378.2	Furti actio	572.1	Illud quæstum est	165.1
Error autem	216.1	Furti autem actio	569.2	Illud quoque mandat	520.2
Est autem capitis diminu-		Furtum e quoque res	210.2	Imperatoriam	2.1
tionem	167.2	Furtorum autem	563.2	Impetu quoque	579.1
Est tamen casus	296.1	Furtum autem sit	565.2	Impossibile	275.2
Est autem tutela	97.2	Furtum est	562.2	Impuberes autem	221.1
Est & alia	115.1	Generaliter autem	167.1	Impuberes non	149.2
Est & aliud	216.1	Generaliter	563.1	In bonæ fidei	665.1
Est & aliud genus	222.1	Haecenus satisper	238.2	Incertis autem	338.1
Est & alterius	442.1	Haecenus ostendit		Incertis vero	336.2
Est & inter	760.1	413.2		In duplum	643.1
Et cum hoc	276.1	Haec actio	500.2	In extraneis	320.2
Et cum quæstum	350.1	Haec autem omnia	721.2	In fraudem	46.1
Et hæc quidem	665.1	Haec constitutio	452.2	Ingenitus est	35.2
Et invenimus	340.1	Haec de servitutibus	207.2	In hac re	269.2
Et non inolegaver	28.2	Haec exempli causa	702.1	In his autem casibus	594.2
Et plures in iuris	281.2	Haecedes autem	375.2	Inimicitie	143.1
Et qui potestatem	130.1	Haecedes instituere	268.1	Iniuria	576.1
Et quia prima	364.1	Haeceditas plerumque	274.2	Iniuria autem	523.2
Et quidem naturali	156.2	Haec & pure	277.2	In omnibus	570.2
Et quidem neque	96.2	Haec quoque	347.2	In peculium	185.2
Et si ex disparatis	282.1	Hic autem verbis	574.1	In personam	617.2
Et si hereditas	725.2	Hic igitur generaliter	12.1	In petenda	447.2
Et si in rem	724.2	Hoc amplius	559.2	In primis	45.1
Et si plures	277.1	Hoc amplius	559.1	In potestate	44.1
Et stipulandi	476.2	Hodie autem	704.2	In potestate nostra	58.1
Et tam filium	82.2	Hoc etiam addendum	149.1	In primis hoc	451.2
Et verius est	318.2	Hoc loco admonendi	681.2	In primis igitur	355.1
Et unum hominem	273.2	Hoc loco & illud	416.1	In servorum	34.2
Exceptiones autem	707.1	Hoc loco necessarium	410.2	In stipulationibus	510.1
Ex condicionali	473.1	Hoc quoque	233.1	Insula	170.1
Ex contrario	237.2	Hoc rescripto	251.2	In summa	436.2
Excusatur	137.1	Hic autem	663.2	In summa sciendum est	572.1
Ex duobus reis	478.2	Hic proxima est	330.1	In summa sciendum est	559.2
Ex eadem lege	112.1	Idem & in milite	144.2	In summa sciendum	532.2
Exemplo patronum	114.1	Idem iuris	446.1	Ita tamen	575.1
Ex eo autem solo	299.1	Idem iuris est	486.1	Inter eas	66.1
Ex his itaque	238.2	Idem placet	236.2	Inter rusticorum	197.1
Ex huiusmodi	477.2	Idemque iuris	452.1	Inter venditorem	216.2
Ex maledicis	636.2	Ideoque si noxali	639.1	Interdum autem	130.2
Ex maleficiis servorum	679.1	Ideo autem hæc	197.2	Interdum autem	380.1
Expositis	551.2	Igitur cum quis	544.2	Interdum etiam	190.2
Ex quibusdam	548.2	Igitur in pupillari	164.2	Interdum etiam	567.2
Ex quibusdam iudiciis	727.1	Igitur liberi	231.2	Interdum evenit	457.2
Extraneo vero	293.1	Igitur post liberos	9.2	Interdum quoque	563.1
Et igitur	163.2	Igitur quartam	303.2	Intestatorum	376.1
Fideiussor & præcedere	507.1	Ij qui in parentum	596.1	Intestatus	375.2
				In testibus	443.2

Index Paragraphorum.

Introduxit	672.2	Item si propter	142.1	N Anque si cui	607.1
Is, qui exequitur	530.1	Item si putator	572.2	Necessarius hzres	306.1
Is quoque, cui	462.2	Itē si quis in fraudem	612.2	Nec impendenti	497.1
Is quoque qui	460.1	Item si quis ita	498.1	Nec ullorum	230.2
Is quoque cui tributoria	677.1	Item si quis merces	191.1	Neque autē p̄fectus	136.1
Is verò ad quem	185.1	Item si quis postulāte	621.1	Neque tamen hzreditatem	123.1
Ita autem	494.2	Item surdus	257.2	Ne tamen p̄p̄illorum	132.1
Ita denum	374.2	Item tria onera	140.2	Nihil autem interest	258.2
Ita tamen	575.1	Item verborum	495.2	Nihil autem interest	362.1
Item actio de eo	649.1	Item vetustas	390.2	Nominatim	261.1
Item actoris	731.1	Iure civili	250.2	Non autem omnes	696.1
Item amiram	68.2	Iuris	14.1	Non esse autem	142.2
Item contra	487.2	Ius autem civile	16.1	Non solum autem	290.1
Ita denum tamen	378.2	Ius autem gentium	20.1	Non solum autē hzredibus	290.1
Item diuus Marcus	139.1	Ius autem potestatis	59.1	Non solum autem is	590.1
Item ea, quæ ex animalibus	168.1	Ius bonorum	438.1	Nō solum autem testatoris	317.1
Item ea quæ ex hostibus	167.2	Ius naturale	16.2	Non solum res	475.1
Item exercitor	594.2	Iustas autem nuptias	60.1	Non tamen cuiusque	43.2
Item ex lege condic.	647.1	Iustitia est	12.2	Nō tamen per omnia	198.1
Item ex eo	553.1	L Egari autem	336.2	Non tamen omnibus	254.2
Item extraneus	312.1	Legatarius	246.2	Nō tamen ut omnino	260.1
Item finitur	126.2	Legatum itaque	314.2	Non tantum autem	372.1
Item inutilis est	492.1	Legē Fufia	51.2	Nos autem per	120.1
Item is ad quem	205.2	Lex duodecim tabularum	431.1	Nostra autē cōstitutio	315.1
Item is ex	592.2	Liberis autem	290.2	Novissime autem	153.1
Item is cui quis	548.1	Liberis suis	135.2	Novissime sciendum	215.1
Item is cui res	462.2	Liberas quoque	367.2	Nōissime sciendū est	470.1
Item is, qui adium	205.1	Liberas quoq; seruo	367.2	Nullius autem	160.1
Item is qui status	143.2	Libertini sunt	38.2	Nunc admonendi	228.1
Item lapilli	168.1	Libertinorum autem	41.2	Nunc admonendi	686.1
Item lex Cornelia	733.1	Librum autem	581.1	Nunc admonendi sumus	720.2
Item lex Cornelia de falsis	659.1	Licet autem	405.2	Nunc de libertorum	470.2
Item lex Julia	732.2	Licet autem vulgo	293.1	Nunc transeamus	353.1
Item lex Julia de vi publ.	659.2	Litere quoque	161.2	Nunc transeamus	454.2
Itē lex Iul. peculatus	660.1	Littorum quoque	158.2	Lim scriptura	511.1
Item maior	143.2	Loca etiam	473.2	O Omne autem ius	30.2
Item nemo	502.2	Loca sacra	525.2	Omnes verò	30.1
Item nobis acquiritur	234.2	Locatio & conductio	526.1	Omnes autē actiones	642.1
Item non aliter	80.1	Longe magis	340.2	Omnis autem	680.1
Item per acceptilationem	554.2	M Andantis tantum	537.1	Omnis res	484.2
Item per liberos	551.2	Mandatū contrahitur	536.2	Omnis stipulatio	470.2
Item pretium	520.2	Mandatū nō suscipere	532.1	Omnium autem actionum	598.1
Item prodigus	257.1	Manet autem	534.2	Omnium autem actionum.	708.1
Itē propter aduersam	141.2	Mariti tamen	70.2	Omnia autē obligationum.	456.1
Item propter litem	140.2	Masculi puberes	128.2	Oprionis legatum	345.1
Item quæritur	530.2	Masculo igitur	293.1	Ostendimus	148.2
Item qui rei publicæ	139.1	Mater vel auus	267.2	I Ater nec non	244.1
Item Romæ	144.2	Maximam capitis	128.1	Patitur autem	585.1
Item Serniana	615.2	Minima autem	127.2	Patronū quoque	166.1
Item si test.	130.2	Minima capitis	109.2	Peculium autem	344.1
Item si de dote	668.1	Minor siue	109.1	Per contrarium	605.2
Item si fullo	579.1	Minorem natu	61.2	Permissum est	98.2
Item si in iudicio	693.2	Minus ergo	386.1	Per	
Item si inter	541.1	Mortuo autem	447.2		
		Mortuo conductore	531.2		
		Multis aliis	435.1		
		Multis autem modis	39.2		
		Mutuum neque	492.2		

Index Paragraphorum.

Per traditionem	188.1	Quarto gradu	412.2	Sciendum tamen est	253.2
Placebat autem	339.2	Quas ex omnibus	10.2	Secundo gradu	411.1
Placuit tamen	566.1	Quæ autem in prætoris	443.2	Sed agnationis	106.2
Plane de testamentis	550.2	Quædam actiones	640.2	Si aliquando	210.1
Plane solutio	489.1	Quæ præterea	193.2	Sed cum aliquis	243.2
Plus autem	661.2	Quæ de fullone	570.2	Sed cum antea	404.1
Pœna autem	547.1	Quæ diximus	677.1	Sed cum factum	450.2
Pœnales quoque	623.1	Quæ omnia apertius	623.2	Sed cum multas	453.1
Possidere autem	715.1	Qui autem ex fideicomissi	368.2	Sed cum paulatim	242.1
Possunt autem	242.2	Qui autem excusare	145.2	Sed de publicis	720.1
Pœnæ quoque	315.1	Qui autem vult	144.2	Sed ea omnia	388.2
Pœnæ seruis	69.1	Quia plerumque	300.2	Sed eas quidem	143.1
Post genera	533.2	Quia tamen superius	670.2	Sed & capitis	127.1
Post hæc videamus	333.1	Quibus autem dignitas	110.2	Sed & illud utriusque	83.2
Post mortem	344.1	Quibus autem testamento	104.2	Sed & lex	588.1
Post mortem suam	496.2	Quibus connumerari	377.1	Sed & maior	56.1
Post suos	408.1	Qui hoc anno	503.2	Sed & propter	141.2
Postea verò	432.1	Qui igitur ex	59.2	Sed & quod principi	24.2
Posterior quoque	294.2	Quinimo	251.1	Sed & si credat	566.2
Posthumi quoque	261.2	Quinto gradu	413.1	Sed & si emancipato	97.2
Posthumus quoque	337.2	Qui pro usu	531.1	Sed & si in testamento	117.1
Posthumorum	263.1	Qui res alienas	573.1	Sed si libero homini	586.2
Posthumus autem	399.2	Qui tutelam	116.2	Sed & si pater	94.2
Potest autem	366.2	Quod autem ad eas	212.2	Sed & si quis ante	253.2
Potest autem quis	280.2	Quod autem dictum	110.2	Sed & si quis cum	668.2
Potest tamen quis	366.1	Quod autem lex	106.1	Sed & si quis priore	205.2
Prædiorum	193.2	Quod si naturali	171.2	Sed & si rem	319.1
Præferuntur	402.2	Quod si quis sibi	490.1	Sed & si quis stipuletur	501.1
Præiudiciales	628.2	Quod si tutor	131.1	Sed & si usque	127.1
Præterea debitor	700.2	Quod si seruis	481.1	Sed & tale	343.2
Præterea emancipatione	93.1	Quod turpi	503.1	Sed & vnum	247.1
Præterea etiam	705.1	Quorum vis	714.1	Sed ex constitutionibus	717.2
Præterea & is	464.2	Quorum utranque	3.2	Sed ex diuerso	230.2
Præterea intestatus	363.2	Quos autem solus	439.2	Sed ex diuerso pro	440.2
Præterea introducta	674.1	Quoties plures	499.1	Sed ex legibus	118.2
Præterea inutilis	491.1	Recuperanda	716.2	Sed furti	647.2
Præterea nouationem	557.2	Re contrahitur	456.1	Sed hactenus	252.1
Præterea quasdam	658.1	Rectè quoque manda-	531.1	Sed hæc de his	435.2
Præterea qui ad	128.2	tum	634.1	Sed hæc & ita	302.2
Præterea quod	164.1	Religiosum locum	161.1	Sed hæc quidè antea	665.1
Præterea sicut	527.1	Reperitis	428.2	Sed hæc quidem	247.2
Præterea si medicus	573.1	Res fisci	214.2	Sed hæc quidem vetustas	265.2
Præterea testamentum	256.1	Responsa prudentum	27.1	Sed hodie ex	78.1
Præmium autem	519.1	Restituta autem	355.2	Sed hodie hæc aliter	669.2
Prætorum quoque	26.1	Retinenda possessionis	713.1	Sed hoc iure vimur	119.1
Præualuisse	46.2	Ripatum quoque	158.1	Sed interdictio	714.1
Primo gradu	411.1	Rursus ex diuerso	610.1	Sed is apud quem	571.2
Prius est	457.2	Rusticorum	195.2	Sed istæ quidem	605.2
Procurator	654.2	Sacræ res	160.2	Sed ius quidem	19.2
Pro eo	504.2	Sane in hac actione	576.1	Sed naturalia	29.2
Proximus autem	399.2	Sancitæ quoque res	162.1	Sed nec huiusmodi	399.2
Publica autem	631.2	Satisfactionum modus	688.1	Sed neque heres	245.2
Publica iudicia	630.1	Sciendum autem est	131.2	Sed nos constitutione	403.2
Pupilli	125.2	Sciendum autem est	406.1	Sed nostra constit.	431.2
Pupillus	493.2	Sciendum est suspecti	147.1	Sed nostra ben.	311.2
Quæ de causa	650.1	Sciendum tamen est	253.2	Sed non usque	316.3
Quadrupli	616.2			Sed olim	314.2
Quam formam	693.2			Sed quemadmodum	405.2
Quantitas autem	350.1			Sed quia heredes	357.2
Qua ratione	145.2				

INDEX PARAGRAPHORUM.

Sed quia stipulationes	361.1	Si impossibilis	493.2	Sub condicione	472.2
Sed quum paulatim	242.1	Si inter tutorem	124.2	Substituitur	292.1
Sed si cui habitatio	206.2	Si is qui in integrum	451.2	Sui autem, & neces.	307.1
Sed si ex testamento	133.1	Si index litem	591.2	Sui autem haeredes	379.1
Sed si gregis	166.2	Simili modo	127.1	Summa autem	699.1
Sed si in expeditione	267.1	Similiter	141.2	Summa itaque diuisio	31.1
Sed si instituto	212.1	Si minus	663.2	Summa itaque ope.	11.1
Sed si libero	566.2	Sin autem per procurato-		Sunt autem agnati	303.1
Sed si quis nepotis	122.1	rem	691.1	Sunt autem honorum	202.2
Sed si quis praesens	153.1	Sic autem quis	293.1	Sunt autem constituit	680.2
Sed si recalcabatur	339.2	Sine scripto	16.2	Sunt & alie	72.1
Sed si rem legatarij	235.1	Si nemo ius	392.2	Sunt praeterea	667.2
Sed si uxori	237.2	Singularum	272.1	Sunt praeterea publica	660.2
Sed tamen id	211.2	Si peculium	242.1	Superest ut de actionibus	
Sed veteres	682.1	Si plures condiciones	279.1	505.2	
Semel autem	49.1	Si plures instituuntur	277.2	Superest ut admoneamus	
Senatusconsultum	23.2	Si plures sint	328.1	595.2	
Septima	435.1	Si plures sint	567.2	Superest ut de officio	702.2
Sequens diuisio	456.1	Si quid autem	509.2	Superiore libro	135.2
Sequens diuisio	711.1	Si quidem in nomine	340.1	Supradicta	248.2
Sequens illa.	633.2	Si quis agens	660.2	Suspectum	153.2
Sequitur	699.1	Si quis alij quam	448.2	Suspectus autem	150.2
Sequitur de iure	52.1	Si quis aliud	666.1	Suspectus autem remotus	551.1
Sequitur ut dispiciamus		Si quis alium	483.1	T Am autem corporales	
760.1		Si quis à non domino	184.1	314.2	
Servi autem aut	34.1	Si quis ancillas	239.2	Tam autem naturales	
Servi autem ex eo	33.1	Si quis autem falsis	147.1	302.1	
Servi verò à dominis	39.1	Si quis autem suspectus	151.1	Tertia diuisio	716.1
Seruis autem ipsis	585.2	Si quis debitori	236.2	Tertio gradu	411.1
Seruis autem à domino	270.2	Si quis filiabus	103.2	Testamenti autem	310.1
Seruis autem alienis	102.1	Si quis aliena	182.2	Testamentum ex eo	239.2
Seruis autem manumissis	110.1	Si quis itaque	427.1	Testamentum iure	233.2
Seruis autem pluribus	273.2	Si quis ita stipuletur	472.2	Telles autem	343.1
Seruis communis	450.2	Si quis rem suam	235.1	Thesuros	117.1
Seruis etiam alienis	273.1	Si rem suam	235.2	Tollitur autem	551.1
Seruis ex persona	479.1	Si quis tutor copiam	152.1	Transcamus	96.2
Sexto gradu	413.1	Si quis velit	298.1	Tripli verò	643.1
Si ab hostibus	92.1	Si quis vna	363.1	Tua tantum	528.1
Si ad exhibendum	727.1	Si res aliena	319.2	Tutor autem nec	339.2
Si aduersus ea	73.1	Si res legata	239.1	Tutor autem statim	524.1
Sic itaque discretis	635.1	Si scriptum	498.2	Tutores autem sunt	92.1
Si communi seruo	586.1	Si seruum alienum	293.1	Tutores & curatores	618.2
Si cui fundus	323.2	Si seruis domino	691.1	Tutores quoque	546.1
Si cui nullus	116.2	Si tamen alienam	174.1		
Si de alia re	522.2	Si titius	180.2	V El singulis	261.2
Si duorum	170.1	Si tutor nomine	303.2	Vendit verò res	189.1
Si eadem res	321.2	Sive autem	480.1	Verba autem	363.1
Si ex pluribus	470.2	Si vero reus	697.1	Verbis obligatio	467.1
Si familiae eriscundae	729.2	Si vxor tua	71.1	Versa vice	500.1
Si filius familias	594.1	Societatem	532.1	Videamus	86.2
Si finium	720.1	Socius socio	536.1	Videamus si pars	276.2
Si fundum	504.1	Socrum quoque	70.1	Vniuersitatis	199.2
Si generaliter	345.1	Soluitur	531.1	Vsu fructus	199.2
Si grex legatus	240.2	Statim	720.2	Vtique tamen	405.2
Si igitur iudicium	671.2	Stipulationum	481.2	Vtriusque	721.1
		Sub certa	338.2	Vulgo quæsitos	109.1

Index materiæ Institut. Imperial.

INDEX LOCUPLETISSIMVS COM

prehendens (secundum numerum foliorum) omnes
materias singulares, ex textu, glossis, &
positillis extractas.

- A** Bessè definit, qui domū redire potuit,
finito negotio pag. 610. col. 2
- Absens an amittat possessionem 212.1
- Abrogatio alicuius iuris cum sit, censetur
perpetua 436.1
- Abstinere à malo non sufficit, nisi, &c. 14.2
- Acceptilatio non tollit obligationes iuris-
gentium 555.1
- Acceptilatio ratione rei inutilis habet vim
pacti: secus si ratione coceptionis ineptæ
ibid.
- Accessio. Non debet plus esse in accessione,
quàm in principali 529.1. in text.
- Accidentalibus causis, an, & quando naturali
preponderet 129.2
- Accusare an possit femina 149.2
- Accusatur quis etiam post mortem 605.2
- Actio civilis, & prætorie 602.1
- Actio communi diuidendo 652.1
- Actio competens actori, qui reo deferente
iuravit, quali est 622.1
- Actio confessoria 602.1
- Actio de in rem verso 620.1
- Actio de peculio ibid.1
- Actio de signo iniuncto 178.1
- Actio est tam de iure civili, quàm præ-
torio 596.1
- Actio exercitoria 620.1
- Actio ex maleficio, & quasi maleficio dif-
ferunt 594.2
- Actio ex stipulatu pro dote competit ma-
rito & uxori 654.1
- Actio familie eriscundæ quare est mista
640.2
- Actio finium regundorum 640.1
- Actio hypothecaria, & tutelæ quando na-
scentur 465.2
- Actio iniuriarum an sit annalis, in omnibus
casibus 568.1
- Actio inflitoria 620.1
- Actio legis Aquiliæ & iniuriarum differunt.
576.2
- Actio nulla datur hodie in triplum 645.2
- Actio pignoratitia 651.2
- Actio præscriptis verbis in tribus generi-
bus negotiorum habet locum 719.1
- Actio pro tutela directa & contraria est ex
quasi contractu 545.2
- Actio Publiciana an competat haberi utile
dominium 607.2
- Actio quæ nascitur ex permutatione 652.1
- Actio quod iussu 621.1
- Actio tributoria ibidem
- Actionis in factum quatuor sunt genera 712.2
- Actiones ex quinque partibus iuris civilis
descendentes, civiles & perpetuæ sunt 694.1
- Actiones ex contractu descendentes, quæ
non dantur in hæredes 697.2
- Actiones ex maleficio in duobus casibus
transseunt in hæredes 696.2
- Actiones octo sunt, quæ insistant 722.1
- Actiones penales prætorie sunt multæ
672.1
- Actiones plures si competant alicui, an una
intentata, tollatur alia 622.1
- Actiones reales quâto tempore dunt 234.1
- Actiones stricti iuris quare sic dicuntur 365.2
- Actionum diuisiones duodecim 667.1
- Actionum quædam sunt duplices, quædam
simplices 667.1
- Actori & reus simul quis esse non potest
630.1
- Actus morientium non possunt esse in su-
spenso 342.1
- Adire hæreditatem, repudiare, immiscere,
& abstinere differunt 310.2
- Adeundi hæreditatē multa sunt necessaria
312.2
- Adiectus cui soluitur, diuersa actione re-
netur 489.2
- Administrare an debeat prælatus accusatus
suspectus 152.1
- Adoptus auus, quartam relinquit adoptato
528.2
- Adoptio ex tribus modis 389.1. in text.
- Adoptio quid 77.1
- Adoptione non fit matertera 68.2
- Aduentitia & profectitia differunt: hæc in-
sum partis requirunt, illa abnuunt 402.1
- Aduentitiorum proprietatem filij est 551.2
- Aduentitiorum usufructum quandoque
pater non habet 232.2
- Advocati dicuntur militare 2.2
- Advocati partium an debeant iurare 721.1
- Advocati qualitas 8.1
- Advocatus lucrum, procurator onus habet
705.2
- Adulterij accusatio non omnibus datur 631.1
- Adultus non habens curatorem potest aliena-
re quæ seruando seruari non possunt 222.1
- Aedificare licet usque ad cælum 198.1
- Aedificari potest quadrupliciter 179.1
- Aedilium officium 26.2
- Aquiras si est eadē, idē ius statuitur 670.2
- Aestimata rei culus est periculum 652.1
- Aestimatione communi, non affectione fin.

Index materiaram

gulorum quanti plurimi res fuerit, æstimatur	577.2	Antecessoribus per se, ab ante sedeo	5.1
Æstimatores patrimonij pupillorum	136.2	Antiquitas non debet ignorari	232.1
Ætas perfecta est xxv. annorum	115.2	Antiquum ius allegatur, ex eo quoque arguitur	265.2
Æfectio. Æstimari debet res non ex æfectione, sed communi valore	351.2	Apostatatus crimen transit ad hæredes	381.2
Æfectus punitur, licet non sequatur effectus, an & quando locum habeat hæc regula	111.2	Apprehensio. Sine apprehensione sepe transfertur possessio	192.1
Æfinitas qñ contrahatur ex coitu illicito	426.1	Arbiter faciens litem suam punitur	592.1
Æfinitas an solvatur solutio matrimonio	76.2	Arbitriū boni viri quando requiratur	519.2
Æfirmat tacens, nisi erubescencia tacuit	95.1	Argumentum à cōtrario sensu valet in iure	259.1
Agit quis aliquid quandoque, non ut ipse sed ut alius	304.1	Argumentum ab auctoritate valet	23.1
Agñatio à patre est, cognatio à matre	409. in textu	Arma decori sunt	2.2
Agñatio cōtrahitur adoptione	394. in textu	Arma egent auxilio legum, leges verò auxilio armorum	2.2
Agñatio fit non solum iure civili, sed etiam naturali	ibidem.2	Arma reorum sunt exceptiones, ut actiones actorum	599.2
Agñationis ius tolli potest, non consanguinitatis	107.2	Arrogatio quæ personæ succedunt	449.2
Agñati præferuntur cognatis in duobus	106.2	Arrogatus nō debet habere plus iuris quàm naturalis, & legitimus	81.2
Agñatorij prærogativa facile perditur	106.2	Assis partes quæ, & quot, & quid as	274.1
Allegationes falsæ nō releuāt	17.1. in textu	Ascriptitijs est domesticus	245.1
Allegationes reperendæ sūt in sententijs	360.2	Ascriptitijs est liber	32.1
Alere nō tenetur tutor pupilli de suo	153.1	Ascriptitijs, coloni, censui parum distant à seruis	630.2
Alimenta. Pucillorum redditur non debent omnino expendi in eorum alimentis	153.1	Atrociter iniuriam reddit iudicis conspectus in textu	588.2
Alimentarius an possit transigere: & mulier pacisci super alimentis	122.2	Atrox dicitur sententia, licet iusta	108.2
Alienans in fraudē potest incarcerationi	614.2	Auia succedit ut mater	402.1
Alienans quandoque repetit, quod alienauit	226.2	Auctoritates auctorum, & philosophorum sunt in causis allegandæ	570.2
Aliena res vendi potest, non obligari	486.2	Auctorem alteri fieri, est probare quod per eum fit	124.1
Alienare aliena multi possunt	227.1	Anniti qui	68.2
Alienare quādo potest adultus, & quæ	228.1	Barbari sunt, qui extra Romanum Imperium sunt	3.1
Alienare res suas multi non possunt	226.1	Bellum à iure est introductum	20.1
Alienari an, & quando potest prælium dotale	225.2	Beneficium collatum potest renocari præprouocationem ad iram	8
Alienata res in fraudem quandoque retineri potest	614.2	Beneficium confertur in inuitum	234.1
Alienari agrum, an, & quādo ingredi liceat inuito domino	164.1	Bona fides est duplex	649.1
Alueus duo significat	165.2	Bona fides quando præsumitur	208.2
Alumnus quis	48.2	Bona fides quibus temporibus requiratur ibi.	
Amisisse dicor, quod consequi potui	580.2	Bona fides requiritur in emptore & venditore in titulo singulari, secus in vniuersali	216.1
Angustia iuris sunt tollendæ	402.1	Bonæ fidei actiones quare sic dictæ	650.1
Anima non in nostra, sed in Dei potestate est	656.1	Bonæ fidei possessor an teneatur de naturalibus fructibus consumptis	134.2
Animas, id est, animatum corpus	636.2	Bonæ fidei possessor quos fructus facit suos ibidem.1	
Animæ hominum quibuslibet rebus sunt præferendæ	160.2	Bonorum possessio cōtra tabulas quare dicitur ex testamento	440.2
Animalium mansuetam quædam, fera prorsus, quædam mista	166.2	Bonorum possessio quid	438.2
Annus utilis	611.2	Bonorum possessio Vnde cognati, quare sic dicta	396.1
Anno hoc promittens, vel mense, non tenetur ante finem eorum	501.1	Bonorum possessores habet viles actiones tantum	440.1
Anterior hominis pars est nobilior	160.2	Bonorum possessor non est hæres, sed loco hæredis	440. in textu

Bonorum

Institutionum Imperialium.

Bonorum possessor nō rerum, sed iuris dicitur	657.1	Codicilli sine scriptura fieri possunt	37.2
Bonus animus esse nō potest cū fraude	457.1	Cognati, & agnati hodie pariter succedunt usque ad decimum gradum	412.1
Bovēs & equi sunt mansueti	643.2	Cognatio, & agnatio se habent ut genus & species	105.1
C Alata comitia	240.1	Cognatio transversalis quare non incipit à primo gradu	410.2
Calendæ	ibidem	Cohærentia contractus quid	408.1
Calvisiana actio	94.1	Collatio sola siue administratio in quibusdam dignitatibus tribuit ius, in aliis non	91.1
Calumniator est, qui falsa crimina intendit se & ter	3.2	Colonus, & inquilinus, nec naturaliter, nec civiliter possident	615.2
Calumniator punitur ad similitudinem supplicij	3.1	Colonus in villa dicitur, inquilinus in civitate	210.1
Canes aliqui non mordent	653.2	Colonus parciarius non est conductor	527.2
Capacitas heredum quibus temporibus inspicienda est	310.1	Colonus simplex non solvens per biennium, potest expelli	530.2
Captatoria voluntas non potest esse neque ex testamento, neque ab intestato	356.1	Commerciū comprehendit omnes contractus	447.1
Captivitas reprobat	386.1	Committere edictū solus prætorius potest	387.1
Captus ab hostibus potest vsucapere	610.2	Commodatarius de quibus tenetur	464.1
Capere minui dicitur is, cuius status mutatur	110.1	Commodatum quid	454.1
Carboniana possessio non tribuit ius	445.2	Compellitur quandoque quis, ut tutoris capris pignoribus	119.2
Casus fortuiti qui sunt	462.2	Compensatio in multis casibus cessat	657.1
Cauterur idonee datis fideiussoribus vel pignoribus, vel sive habita	450.2	Compensatio in quibus rebus fit	656.2
Cautio à statuto inducta an sit civilis, an prætoria	484.2	Compensatio sit ipso iure, sed debet opponi	656.2
Cautio de raro est communis	484.2	Componere quid	4.2
Cautio omiſſa quandoque habetur pro facta	no	Compositum pro simplici quandoque ponitur	239.1
Cautio petitur à tutore quandoque principaliter, quandoque incidenter	484.1	Communi fundo per vnum ex sociis, nec servitus, nec libertas acquiri potest	197.2
Cautio rem raram haberi est communis	482.1	Conceptus nepos post mortē aui non agnoscitur ei	304.1
Cautio rem pupilli saluam fore est communis	ibidem	Concubinx filius vel incestuosus non est in potestate	60.1
Cautiois fragilitati nō debet se quis committere	153.2	Condemnatio in arbitrariis potest fieri tripliciter	660.1
Cæcus quam solennitatem servare debeat in testamento faciendo	258.2	Condictio certæ generalis	460.1
Creditor qualiter cedit actionem fideiussori	554.1	Condictio certæ specialis	ibidem
Cedit domus affixa solo	177.2	Condictio ex lege est sæpe mista	640.1
Cedit planta solo, si tamē egit radices ibid.		Condictio furtiva intentatur agēdo in personam, si res consumpta sit	572.2
Cæptus dies, quādo habetur pro completo	256.1	Condictio furtiva ad possessionem vel proprietatem competit	572.2
Cessante causa finali, non impulsiva, cessat effectus	249.1	Condictio indebiti ad quid datur	460.2
Cessio bonorum in duobus prodest	670.1	Condictio sine causa quādo competit	584.2
Cessio bonorum quare fit	535.2	Conditio impossibilis dicitur tribus modis	278.1
Cessione bonorum facta, non semper convenitur qui cessit, etiam si ad pinguiorē fortunam pervenit	670.1	Conditio retro trahitur	250.2
Cessionis dies spectantur in legatis	272.2	Confessoria actio	149.1
Citatio quæ fieri debet domi solitæ habitationis nō valet facta in diversorio	593.1	Confirmans ex necessitate non dat	101.2
Clam possidere quid	715.1	Coniecturam sumimus de præteritis ad futura	8.2
Coadiutoris adiuncti, siue cōtutoris auctoritas quandoque finitur	118.1	Coniuges an possint se separare	426.2
Codicilli habent minorem vim, quā testamenta	373.1	Consanguinitas est inter fratres	405.2
Codicilli quatuor modis sunt	371.1	Consan	

Index materialium

Consanguinitatis ius est species agnationis 402.1	Culpa lata & levis 463.1
Cōsentiens semel pœnitere nō potest 162.1	Culpa lata semper dolo æquiparatur, nisi in tribus casibus 351.1
Conscientia. Iudex non debet iudicare se- cundum conscientiam 666.1	Culpa leuissima 565.1
Conscius mortis alicuius plus punitur ali- quando, quàm si ipse occidisset 770.2	Cura quando finitur 128.2
Consilium. An & quando quis teneatur de consilio 47.1	Curator furioni etiā cum inquisitione da- tus satisfiat 139.2
Consilium non facit quem teneri nisi in certis casibus 520.2	Curator adultam ducere uxorem non po- test 72.2
Consobrinus quis & unde 412.2. in text.	Curatores testamentarij non tenentur satis- facere 133.1
Constitutio legem, & utrumque cōsuetudo vincit 649.1	Curatoris pupilli auctoritas nō sufficit ad adeundam hæreditatem 124.2
Conditio personalis in corpore iuris causa est generalis, aliā non. 25.1	Custos scripturæ alienæ est falsarius, si eam aliis ostenderit, aut copiam det 735.1
Constitutio unde 28.1	D Amni dans causam, damnum scisse videtur 576.1
Constitutio generalis & specialis. ibid.	
Constitutio imitatur legē, & interpretatur ibidem	Damnū datur quadrupliciter ibid.2
Constitutio inducitur ex cursu decem an- norum 27.1	Damnū est deminutio patrimonij, seu ademptio 695.1
Constitutio error impedit 28.1	Dare est dominium transferre 250.2
Constitutio tres virtutes ibidem	Dare est accipienti facere. 631.2
Constitutio quandoque iudicatur, quæ exemplis probatur 28.2	Dati mihi res mea non potest ibid. in text.
Considerantur in civilibus questionibus actor, reus, iudex, & res 630.1	Dat quis quod non habet 36.2
Contractus innominatus sit interuentu rei 375.1	Debitor speciei liberatur, ea perempta, nō quantitatis: quia quantitas peti nō potest 229.1
Contractus nominati, & innominati qui sunt 115.1	Debitorum fugitiuum capere licet 596.2
Contractus quandoque claudicat 123.1	Debitum naturaliter nō repetitur solutum 238.2
De Contractu ad vltimas voluntates argu- mentum valet 50.2	Dedicare quis potest 160.2
Contrariorum eadē est disciplina in iuri- bus contrariis quō ad cognitionem 53.2	Deditiij qui 41.2
Contradictio generaliter dicitur etiā si non sit amotio 562.1	Deductio usufructus, quid 200.1
Cōtumacia filij an faciat, quod actor mit- tatur in peculium profectitium 682.2	Defendere pōt quilibet sine mandato 622.2
Cōtumax in iurando condemnatur 366.2	Defensio an sit de iure naturali vel gen- tium 20.2
Corneliæ legis fictio 259.1	Defuncti voluntas quandoque nō seruatur 360.2
Corporalis rei dominium facilius trans- fertur quàm incorporalis 730.1	Deponenti ex necessitate grauius est fidem fallere, quàm voluntarie 651.2
Corpore luti: qui non habet in ære 639.1	Deportatus æquiparatur excommunicato 109.2
Corpus liberū nō recipit æstimationē 567.2	Depositarius de dolo tantū tenetur, & lata culpa 657.2
Creditor quis 613.1	Depositi actio datur in duplum in quatuor casibus, non tamen in hæredem 697.2
Creditor dicitur in omni causa 465.2	Depositi declaratio 461.2
Creditor & debitor, tutor esse non potest 141.1	Descendentes succedunt per stirpes, colla- terales per capita 372.2
Creditor qualiter cedit actionem fideius- sori 554.2	Desinere 611.1
Creditor quando potest vendere pignora 250.2	Destruuntur facile, quæ facile fiunt 271.2
Creditorē inuito quandoque soluitur alij 554.2	Deteriorata res restitui non dicitur 462.1
Criminale iudicium quando dicitur 590.1	Dies debet inseri in instrumento 467.1
Culpa cum culpa, & dolus cum dolo com- pensatur 536.1	Dies vltimus cōpius habetur pro cōpleto in impubere testate, & in vsucapionibus secus in præscriptionibus 256.1
	Differentia locorum discrimen inducere non debet 210.2
	Diffinitio bona conuertitur cum suo defi- nito 451.2

Digesta

institutionum Imperialium.

Bigesia unde	9.1	Dubium an presumitur quis scire in dolo.	
Digniores altiori loco sedere debent	443.2	vide in verbo scire	
Dignitatum ordines	7.2	Dux rationes vincunt unam	273.2
Diligentia prodest	233.1	Duellum iure civili permissum	373.2
Directo prohibitum fieri, prohibetur & per obliquum	270.1	Dupondium	274.2
Disputatio verborum improbat	670.1	E Brius, & luxuriosa mulier æquiparantur	551.2
Distinctione quâdoque vitandum, quævis Imperator non vitatur	283.1		
Diversa nomina diversa significare debent	3.1	Ecclesia dat immunitatem fugienti ad eam, si non deliquit in ea. nec est publicus laicus	361.1
Divisionis definitio	286.2	Electio debet fieri de meliore	677.2. in text.
Diuitiæ non tantum operantur, quàm boni mores	11.2	Electio actionis non potest variare	677.1
Diuitia possessio quæ	215.2	Fletum quid	175.2
Doctores pecunia comparare scholares nõ debent	153.2	Elementa & eorum qualitates sunt quatuor	191.1
Dotrans non exceditur in legatis donatione causa mortis, mortis causa capione, fideicommissi, &c.	319.1	Emancipare filium pater cogitur quatuor modis	95.2
Doli pupillus capax potest ut ingratus in servitutem redigi	127.1	Emancipatio per æs, & liberum	291.2. in textu
Dolus. Condemnato ob dolum parciatur, si causa non exprimitur in sententia	149.1	Emancipatis datur querela	266.1
Dolus quandoque dat causam contractui, quandoque incidit in contractum	697.2	Emancipatus præteritis habet remedium, suis hæres duo	idem
Dominus his causis sententiam reuocare potest quibus datur donationem	222.1	Emendatio libelli an possit fieri usque ad sententiam definitivam	661.2
Dominij translationem an error impediatur	549.2	Emptio tribus modis perficitur	516.1
Dominium sine traditione aliquâdo transferatur	190.2	Empio voluntatis solutio necessitatis	230.1
Dominium in quibusdam rebus habere non possumus	485.1	Emphyteuta priuari non soluta pensione per triennium, ecclesia verò per biennium potest expelli	530.2
Dominium multis modis quæritur	175.2	Emphyteutica res si pereat, cui erit dñum	530.1
Domestici qui sunt	308.1	Emphyteusis datur in diversa tempora	529.2
Donatio an fieri possit sine stipula.	221.2	Emphyteusis duo tacita pacta continet	530.2
Donatio à quo descendit	248.2	Emphyteusis unde	529.1
Donatio causa mortis, & legatum differunt ibidem.		Excisco quid	641.1
Donatio causa mortis non est, nisi exprimitur mors	ibidem	Error duplex	215.1
Donatio inter vivos ex certis causis reuocatur	227.1	Error nominis appellatiui an vitiet	340.2
Donatio nudo pacto fieri potest	225.2	Error nominis, & cognominis non vitiat si continet ei corpus	340.1. in textu
Donatio pro bene meritis nõ est infirmata	222.2	Errorum suum corrigere cuilibet permittitur	666.2
Donatio propter nuptias, & dos debent æquiparari	337.2	Error prodest	244.1
Donatio reuocatur ob solum obsequium à liberto non præstitum	221.1	Esculentum iure veteri recipi poterat, nõ uo non nisi cum decet salarium	715.1
Donator an teneatur de euictione	221.1	Euidio. Soluere non tenetur emptor, quando inuincit euictio in limine contractus ante solutionem pretij: nisi venditor det idoneos fideiussores	155.2
Dote actio ex stipulatu pro dote competit viro, & uxori	657.1	Exceptio diuisionis fallit in quinque casib.	580.1
Dos datur ad leuanda matrimonij onera	223.1	Exceptio non numeratæ pecuniæ etiam post biennium potest opponi	513.1
Dotem petens mulier, an præferatur ceteris creditoribus	645.2	Exceptio nõ numeratæ pecuniæ potest proponi siue agat actor, siue non	512.2
Dotis domini uxorisne sit, an mariti	226.1	Exceptio peremptoria non opponitur post sententiam nisi in septem casibus	707.1
Dotale prædium certis casibus alienatur ibid.		Exceptiones turpes non opponuntur in parentes & patronos	697.1
		Exceptiones reo competentes gratia personæ	

Index materialium

Sonaz, fideiussori non competunt, sed bene si rei cohærent	707.1	debitor principalis	500.2
Excusationes plures habens, an & quando possit eis uti	146.1	Fideiussor an semper relinquat hæredem obligatum	507.1
Exemplis non iudicatur, sed ex consuetudine quæ probatur exemplis	29.1	Fideiussor in multis casibus non agit	590.2
Exercitor est is, ad quem naus questus pertinet in text.	672.1	Fideiussor in quatuor casibus agit antequam soluerit	ibid.
Ex hereditatio inter ceteros qualiter fit	61.1	Fideiussor iudicio fisci quoadiu tenetur	690.1
Exhibere tenetur, qui dolo desit possidere	29.1	Fideiussor soluendo liberat debitorem	551.2. in textu
Exteriora indicant animi secreta	166.2	Fiducia contracta emancipare quid	407.1
Extraneus manumissor quis	442.1	Fiduciarius tutor legitimus est	115.2
Extraneus quis	309.1. in text.	Filij sunt domini rerum paternarum quo ad spem	225.2
Abula quid	82	Filius non potest adire hæreditatem sine voluntate patris	
Factio notat perfectionem	172.2	Filius captus ab hostibus est sui iuris in veritate, non iuris fictione	92.2
Facti proprii ignorantia non est probabilis	563.2	Filij dictio comprehendit posthumum, & posthumam	103.2
Factio in testamenti multi non habent	315.2	Filiusfamilias in quibus casibus potest obligari & conveniri	492.2
Factio proprio contraveniens auditur, quando est contra legem	226.1	Filiusfamilias non potest habere tutores, vel curatores, sed datur curator, quum agitur de eius commodo vel incommodo	97.1
Factum quandoque continetur appellatione rei	455.2	Filiusfamilias potest conveniri eum auctoritate patris, qui pater officio iudicis compellitur	492.2
Factum suum quisque scire debet	239.2	Filiusfamilias patre absente, Agere potest	439.2
Facultates paruz hæredem suspectum creditoribus reddunt, non tutorem, nisi dolo se vertant	154.1	Filiusfamilias quare capite minuitur per emancipationem	108.1
Facultates quæ dicantur magnæ	119.2	Filiusfamilias testari non potest, sed donare causa mortis sic	254.1
Falcidia cessat in undecim casibus	352.2	Filius impubes etiam cum patris auctoritate non potest ligari	461.1
Falcidia unde dicitur	348.1	Filius patrem in septem casibus potest ex hæredare	305.1
Falsa demonstratio, seu causa non vitiat legis statum	340.1. in text.	Fisci rem supprimens, duplum reddit	216.2
Falsarius est mutans sigillum	715.2	Fiscotria requiruntur, ut vendat rem alienam	216.3
Falsarum periculum equiparatur periculo vitæ	150.2	Fiscus vendit rem ut suam, vel ut alienam	ibidem
Favore religioni libertatis, & ultimæ voluntatis, res detrahitur domino inuito, & in eius odium	56.2	Flumina quædam publica, quædam privata	157.2
Favore proprio renunciari non potest, quando interest Reipublicæ	226.2	Forma quando dat esse rei	33.1
Favore suo renunciare licet	201.2	Fortuitus casus non est considerandus in alterius detrimentum	403.2. in text.
Favorabilia sunt statuta ex parte masculorum	359.2	Frater fratrem in tribus casibus ex hæredare potest	305.1
Fœmina an & quando nubere possit ante duo decimum annum	62.1	Fratres ex eodem patre consanguinei dicuntur	193.1
Puerperium, & periculum, & mors ex partu sæpe considerantur in Fœmina	404.1. in textu	Fratri filij succedunt cum patruo in stirpes	397.1
Fœminæ facilius cõceditur sine patris consensu nubere, quàm masculo	62	Fraudem faciens legi, punitur	58.1
Fœminæ non habent liberos in potestate		Fructus industriales, & naturales differunt	184.1
Fictio iuris, & veritas differunt	91.2	Frustra precibus impetratur, quid naturæ iure	93.1
Fideicommissa quæ, & unde dicta 353. in text.		Fullo quid	52.2
Fideicommissarius ante restitutionem hæreditaria non est dominus	362.2	Fumus & aer corporalia sunt	195.1
Fideiussor est nomen generale, & dicitur à fide	747.1		Funus
Fideiussor an possit obligari in plus quàm			

Institutionum Imperialium.

F unus. Antiqui non habentes seruos, sole- bant aliquos emere: qui funus testatoris pileati antecederent 351.2	H æreditas per seruum adiri nō potest, nisi tria concurrant 235.1
F urem & latronem quando licet occidere 355.1	H æreditas transmittitur per infantem: non per furiosum 473.2
F ur furti quandoque agit 570.1	H æreditatis petitio duplex 709.1
F urti actio pro modico datur 167.1	H æreditatem nuda voluntate adire, quo- modo intelligi potest 312.1
F urti agit cuius interest etiam modice 570.1	H æreditas non quæritur per hominem li- berum bona fide possessum, nisi sex con- currant 236.1
F urti non manifesti actio civilis est, sed manifesti prætoria 649.2	H ermaphroditus an possit esse testis in te- stamento 243.1
F urtum an committatur sine affectu 212.1	H omo est dignissima creaturarum 31.1
F urtum facit de alieno largiens 565.2	H ominis dignitas magna est 186.1
F urtum hæreditati fieri non potest 479.2	H ominis dignitas tanta est, ut non accedat aliis 32.1
F urtum nō fit, nisi contrectando, aut amo- uendo 667.2	H ominum voluntates sunt variæ 352.2
F urtum non fit volenti 567.1	H onoratus in vno, in alio grauetur 404.2
F urtum, furtiua res, & cōdictio furti quan- doque separantur 568.1	H olles qui sunt 95.1 & 610.1
F uriosus ex iis acquiri potest, quibus ex causis nobis ignoratibus acquiritur 379.2. in text.	H ostium bona an fiant capientiū, & quando 610.1
F uror non excusat à tutela, sed interim da- tur curator 141.2	H umilis persona 605.2
F uturas operas æstimare difficile est 690.2	H umilis persona & honesta differunt 657.1
G emma, & margaritæ, & lapilli disse- runt 168.1	H ippocentaurum posse reperiri 485.2
G enerale verbum post multa specia- lia poni solet 581.2	I actare quem pecuniam suam non est ve- rissimile 145.2
G enerale verbum sæpe restringitur ad id, quod rei aptius est 292.2	I actura aliena nemo debet locupletari 548.2
G eneralis ratio præualeat speciali 210.2	I donei testes 152.2
G eneraliter loquens lex recipit de habili- tate restrictionem 681.1	I gnorantia iuris est lata culpa 151.2
G enus, & species differunt 23.1	I lustres qui 364.2
G erere pro hærede quid 312.1	I llustris persona in causa criminali potest agere & defendere per procuratorē 587.2
G radus cognationis aliter computantur de iure canonico, quam de iure civili 413.1	I mpensæ in alienis negotiis facta qualiter recuperantur 179.2
G radus quid, & vnde 260.2	I mpensæ necessariæ, vtilis, & voluptariæ 160.1
G rauari quid 153.2	I mpensæ voluptariæ an possunt abradi ibid.
G rauius in vno releuatur in alio 29.2	I mpetrare potest solus Christianus 1.1
G rex cōstat ex decem ouibus, vel quinque porcis 186.2	I mpetitio culpæ adnumeratur 573.1. in text.
H Æres. Delicta quædam transeunt in hæredem, etiam lite non contesta- ta, ut læsæ maiestatis, quædam verò non transeunt, nisi lite contestata 380.1	I mpersæctum quandoque rumpit quod per- fectum est 675.1
H æres, & legatarius qua re quis esse nō po- test 342.2	I mpubes proximus pubertati potest esse in- gratus 290.1
H æredes. Peculatus crimen transit ad hæ- redes 361.1	I nnanimata res quandoque dicitur facere iniuriam, sed improprie 694.1
H æres quorū partis, est successor iuris 246.1	I nceptum censetur factum 172.2
H æredis & defuncti dominium nō est idem 268.2	I ncertum tēpus hæres institui potest 278.1
H æredis, & defuncti eadē est persona ibid.	I nconstantia quandoque reprobat, quan- doque non 13.1
H æredem instituere quid ibid.	I ncontinenti fieri dicitur, quod eodem die fit 716.2
H æredes institui possunt omnes homines 273.2	I ncorporalia non traduntur, nec vsuca- piuntur, nec vendicantur per se 194.1
H æreditas frequenter est onerosa 123.2	I ncuriosum nihil prætermittendum 443. 1. in text.
H æreditas quid ibidem.1	I ndustria personæ cum non requiritur, po- test quis seruire per substitutum 200.2
	I ndu

Index materialium

Industria personæ cum non requiritur,	Instrumentum quid	340.1
potest quis seruire per substitutum 200.2	Integri iuris dicitur agnatus, qui non est	
inestimabilis est patria potestas 83.2	emancipatus, vel alias capite deminutus	209.2
Infamis est habens duas uxores, sponsas vel	Interdicta quorum honorum, & petitio	
concubinas, & uxorem vel concubinam 69.2	hereditatis pro vna sola re possunt com-	
Infans dicitur qui usque ad septem annos 493.2	petere	711.2
Inferiores, seu maiores dicuntur infra tri-	Interdicta sunt multiplicia	ibid.
nepotem: ultra enim non sunt vocabula	Interdicta vnde	701.1
specialia 417.2	Interdicta & actiones olim differrebat ibid.	
Infectione quando causa crescit 549.2	Interdictio aquæ, & ignis	110.2
Infirmus, sed imbecillitas vnius non de-	Interdictis quandoque litigatur super pro-	
bet conuerti in alterius læsionem 580.1	prietate	703.2
Ingenitus sit per sententiam, & natalium	Interdictis Saluiani, & actionis seruianæ	
restitutionem 36.1	differentia	712.2
Ingenitus ob pœnam non fit seruus 108.2	Interdictum, quorum honorum duplex 710.1	
Ingratitudo reuocat in seruitutem 34.1	Interesse petitur certi conductione 472.2	
Ingratitudinis causæ sunt quatuordecim	Interesse qualiter probatur 476.1	
434.1	Interlocutoria notum non definitum, nec i	
Inimicus non potest esse iudex 143.2	potest 415.2	
Inimicus dicitur capitalis dupliciter 143.1	Interlocutoria & præceptum iudicis idem	
Inimici tribus casibus excusant à tutela	228.1	
ibid.1	Interlocutoria principis non habet vim le-	
Inimicitia ratione aliquid fit, quod alias	gis, nisi hoc exprimat à principio 25.1	
non fieret ibid.2	Interpres. Per interpretem potest iudex in-	
Iniuria qualiter fit 561.2	terrogare testem alterius idiomatis 468.2	
Iniuria quid 554.1. in glo. & in text.	Intestatus dicitur quis multis modis 383.1	
Iniuria sine competenti emendatione re-	Intestatus partem, & testatus an quis possit	
lingui non potest 586.1. in textu	decedere - 275.2	
Iniuriarum actio non datur hæredi ratio-	Inuafor primo percutiatur 710.1	
ne duplici 696.2	Inuentarij faciendi tempus 311.1	
Iniuriæ actio & legis Aquiliæ quandoque	Inuentarium non facientes in quo gratian-	
idem sunt 578.1	tur 312.2	
Iniuriarum actio non ad debitum, sed ad	Inuentoris quando sunt res inuentæ 168.1	
vindictam competit 595.1	Inuestitura forma 466.1	
Iniuriarum actio non datur hæredi 696.2	Inutilis adiectio an vitiet, vel non habeat	
Iniuriarum actio queritur etiã si quis non	ur pro adiecto 102.1	
dicat, Reuoco ad animum 561.2	Ioco prolata verba non sortiuntur effectum	
Iniuriarum actio quomodo tollitur ibid.	151.1	
Innotatio quid 153.2	Irrogare quid 35.1	
Inquietatio vis, quæ parit interdictum,	Iter sumitur multipliciter 196.1	
Quod vi aut clam qualiter fit 714.2	Iudex arbitratur quando dicatur parum	
Insinuatio est scriptura facta in præsentia	vel multum 391.2	
notariorum 221.2	Iudex bonus arbitratur tempora in con-	
Institores sunt qui negotiationi præpo-	tractibus 474.2	
nuntur 672.2	Iudex comitit iniquitatem & iniustitiam	
Institoria, & exercitoria differunt ibidem.	diuersimode 581.2	
Instituere heredem quid 260.2	Iudex princeps potest esse in causa sua. vide	
Instituto hæredis difficiliter reuocatur,	in verbo Princeps	
quàm legatum 271.2	Iudex quandoque compellit partes ad con-	
Institutiones factæ sunt ante Codicem 6.1	cordiam, quandoque litem diuinit sorte,	
Institutiones vnde dicuntur 0.1	vel taxillis 346.1	
Instrumenta dotis 442.2	Iudicem recusanti sufficit allegare suspi-	
Instrumenta duo si sint eiusdem dici, &	cionem iure ciuili, non canonico 360.1	
diuersi loci, cui stabitur 496.1	Iudicis officium an sit actio 662.2	
Instrumenta fieri debent à iureperitis 500.2	Iudicis officium exuberantius in contracti-	
Instrumentum fundi & patrifamilias, diffe-	bus bonæ fidei, quàm stricti iuris 651.1	
runt 341.1	Iudicis sententia præsumitur solènter lata	
Instrumentum gerit vicem duorum, ideo	510.2	
non contradicitur directè, nisi tribus te-	Iudicatum solui tres habet clausulas 632.2	
stibus 496.2	Iudicia	

Institutionum Imperialium.

Iudicia publica, & ciuilia in aliquibus differunt	655.2	Legata pura, & conditionalia quando ce- aunt	343.1
Iudicia publica, & ciuilia in aliquibus con- ueniunt	ibidem	Legatariorum quidam coniuncti re rāum, quidam verbis rentum, alij re & verbis, alij sunt prorsus disiuncti	323.2
Iudicium an possit esse inter tutorē & pu- pillum	125.2	Legatarius conditionalis legari spem non transmittit	474.1
Iudicium criminale quando dicitur	590.1	Legari potest à legatario	366.2
Iudicium quindecim significat	245.2	Legatari periculū ad quem pertinet	315.1
Iudiciū precepta sunt intra decē dies	470.2	Legatum in quinque casibus deficit, legata- rio accrescit	379.1
Iulia lex de ambitu in quatuor casibus ha- bet locum	716.2	Legatum in tribus casibus deficit, nec lega- tario accrescit	ibid.
Iulia lex de annonā	717.1	Legatum libertatis est pium, & ideo nō de- falcat	351.2
Iulia lex de residuis	ibidem	Legatum perueniens ad eam causam, à qua incipere non potest, an extinguatur	340.2
Iulia lex repetundarum	ibidem	Legatum rei cuius non est commercium, an valeat	716.1
Iuramentum calumniæ præstat tam actor, quā reus	720.2	Lex dicitur generalis quatuor modis	25.1
Iuramentum contra bonos mores est nutri- tium peccati	510.2	Lex xij. Tabularum vnde ortus habuit	29.1
Iuramentū contra leges non seruandū	702.1	Lex Iulia de vi priuata & publica qualiter punit	715.1
Iuramentum de non contrahendo	476.1	Lex tribus modis capitur	22.2
Iuramentum in litem præstat in actioni- bus realibus	636.1	Legis voluntas pro ratione est	155.2
Iuramentum quandoque exceptionem pa- rit, quandoque actionem	622.2	Legislator non curat, quæ non possunt eue- nire	8.2
Iuramentum sine voluntate aduersarij non prodest	ibid.1	Legitimum quid	604.1
Iuramentum triplex, necessarium, volunta- rium, iudiciale	ibidem	Libellus an sit dandus	645.2
Iurare formiter	ibidem	Libellus in actione vi bonorū raptorū	637.1
Iuratoria cautio	690.2	Libellus in actione Caluisiana	617.2
Iuratur in litem officio iudicis	635.2	Libellus in actione commodarij	634.1
Iurisdictio. Quolibet loco suæ iurisdictio- nis potest iudex ius dicere	93.1	Libellus in actione cūmuni diuidendo	640.2
Ius ad quid ponitur in definitione actionis	596.2	Libellus in actione depositi	631.1
Ius ciuile largè dicitur quicquid habemus in iure	22.2	Libellus in actione ex empto	655.2
Ius ciuile magno artificio fingit, quod non est	307.2	Libellus in actione de cōsiliu. pecunia	615.2
Ius ciuile sumitur sex modis	17.2	Libellus in actione ex lege cōdicticia	645.1
Ius gentium quare dicitur naturale	155.2	Libellus in actione ex locato	635.1
Ius idem statui debet, vbi est eadē ratio per omnia	88.1	Libellus in actione ex stipulatu	634.2
Ius naturale immutabile	29.1	Libellus in actione in factum descēdens ex edicto de calumnia	646.2
Ius patronatus consistit in multis	434.2	Libellus in actione familiz eriscūde	640.1
Ius patronatus multipliciter perditur	ibid.	Libellus in actione Fauiana	612.1
Ius publicum in quo consistit	15.2	Libellus in actione finiu regundorū	640.2
Ius quandoque dicitur iniquum	402.1	Libellus in actione furti manifesti	637.1
Ius trium liberorum	ibid.2	Libellus in actione in rem	399.1
Iustitia, ius, & iurisprudētia quomodo dif- ferunt	12	Libellus in actione legis Aquiliz	617.1
Iurare alios tenemur, quod verum in iis quæ nobis nō nocēt, & aliis profunt	14.1	Libellus in actione mandati	635.1
L Argus, prodigus & avarus differunt	257.2	Libellus in actione negatoria	602.2
Latini liberti qui	41.2	Libellus in actione rescissoria	610.1
Legata etiā nulla voluntate præsumpta reuo- cantur, vt si legatarius fiat inimicus	347.1	Libellus in actione pro socio	635.1
Legata possunt præcedere testamentum or- dine literarum, non intellectus	343.1	Libellus in actione quod metus causa	649.1
		Libellus in actione Seruiana	615.1
		Libellus in rei vindicatione	549.2
		Libellus in actione de peculio	620.2
		Libellus in actione serui corrupti	644.2
		Libellus in causa criminali quid continere debet	730.2

Index materiaram

Libellus in causa dandus est	724.1	Maleficia punire, sanctum & religiosum est	122
Libellus in condictione certi generalis	632.2	Malefidei possessor ante, & quando tenetur	
Libellus in condictione certi specialis	631.1	de fructibus	104.2
Libellus in seruitute personali	601.1	Malorum opera vides est in culpa	157.2. in text.
Libellus in seruitute reali	ibid.2	Mandatarius de quatuor tenetur	531.2
Libellus in seruitute urbanorum prædiorum	602.1	Mandatum sine mandato defendit quilibet	692.1
Liberatio tribus modis legatur	237.1	Mandati definitio	537.1
Liber fit quis a seipso	270.2	Mandatum contra honores mores non obli-	
Liber quis iudicatur in dubio	31.1	gat	500.2
Libera persona alij non acquirit	505.2	Mandatum facilius reuocatur, quam alij	
Liberorum nomen generale est ad omnes		contractus	531.2
inferiores	97.1	Mandatum multis modis contrahitur	529.1
Liberorum quidam naturales, quidam legiti-		Mandatum speciale in multis casibus requi-	
mi, quidam & naturales, & legitimi, qui-		ritur	580.2
dam nec naturales, nec legitimi, ut ince-		Manere in eadem causa	269.2
stus, & quidam prius non fuerunt legi-		Marius uxoris procurator esse potest	137.1
timi, nunc sunt	74.1	Marius uxori tutor esse non potest	ibid.
Liberorum successio tristes	401.1. in textu	Mater illiis non succedit liberis vulgo	
Libertas ex seruitute quandoque reuiuiscit	272.1	quæ sitis	405.2
Libertas favorabilis est	344.1	Mater negligens petere tutores liberis re-	
Liber fit seruus per venditionem	34.1	pellitur ab eorum successione	404.2
Libertas in fraudem data an queat reuocari		Matri conditio prodest partui tribus tem-	
	47.2	poribus, patris vero tempore conceptio-	
Libertatis fauor in quibus consistit	339.1	nis tantum	31.2
Liberti patronum sine venia in ius vocan-		Matri præteritio habetur pro exheredat-	
tiis pona	30.2	tione	367.1
Libertas est inextimabilis	42.1	Matrimonium à triplici iure est	27.2
Libertus quas operas debet patrono	ibid.	Matrimonium contrahere honestius est, quam	
Libertus debet assurgere & seruire patrono		monasterium ingredi	64.1
ibidem		Matrimonium multis modis impeditur	72
Libertus ingratius qua actione in seruitutem		Matrimonium quoto gradu permittitur, &	
reuocatur	ibid.	quoto prohibetur	425.2
Licentia an gaudeat privilegio doctorum		Matrimonium usque ad quem gradum pro-	
	132.2	hibetur	ibid.
Literarum obligatio tollitur per contrariam		Matrimonium sequens legitimat filios prius	
scripturam	405.1	natos	378.1
Litem suam facere dicitur iudex, quando		Matrimonium sine scriptura & dote potest	
datum alterius in se transferre	59.1	valere	ibid.
Locupletior dicitur pupillus, si non est fa-		Matrimonium tenet sine consensu curatoris	
ctus pauperior	230.1		564.2
Locustalicitur plenus, semiplenus, & vacu-		Mea res magis mea fieri non potest	631. in
uus	212.2	text.	
Lucrum sentiens, sentiat onus	571.1	Meum est id, in quo habeo nudam proprie-	
Luere legatum tribus casibus tenetur heres		tatem, & alius usufructum	177.2
	319.2	Meum est quod ex meo nascitur	173.2
Luo quatuor significat	320.1	Media sententia est quæ neutri in totum	
M acedonianum in undecim casibus cessat		discordat vel concordat, sed distinguit	173.1
	706.1	Media stinus seu Mesonauia	588.1
Magister qualis eligi debet	8.1	Media via eligenda est, quando non est ma-	
Magistris salaria sunt persolueda	103.1	ior præsumptio pro vna parte, quam pro	
Maiores ad rem non ad personam refertur	82.2	alia	50.2
Maiores parti statur in re diuina, vel in re		Medium quando seruandum est	173.1
communi pluribus ut vniuersis, secus in		Medicus tenetur de culpa tribus tempori-	
re indiuidua vel communi pluribus ut sin-		bis	579.1. in textu
gulis	135.2	Memoria hominis dari potest post mor-	
Majestatis læsæ crimen grauissimum, manu-		tem, non ipse	310.2
missionem & testamenti factionem adimit	270.2	Mendacium punitur	305.2
Maleficia distinguit voluntas	566.1	Mentiri an permittat Prætor	608.1
		Merces quandoque certa, quandoque incerta,	quæ

Institutionum Imperialium.

quandoque nulla 527.1
Miles cognoscitur per sex signa, sine quibus
non gaudet privilegio militum 248.1
Miles extra expeditionem non gaudet pri-
vilegio 250.1. in textu
Miles habet privilegium cum est in militia
249.1
Miles in conflictu testatur sine teste 251.1
Miles potest decedere partim testatus, par-
tim intestatus 276.2
Miles quæ privilegia perdit rediens à mi-
litia 252.1
Milites magis arma, quàm iura scire oportet
2.2
Militis iuramentum 248.1
Minor viginti quinque annis, & maior se-
pauaginta excusatur à tutela 105.1
Minor quando potest esse in iudicio sine cu-
ratoris auctoritate 124.2
Minor viginti quinque annis se vendi per-
mittens non restituitur 34.1
Missilia vnde dicuntur 142.2
Missio triplex, honesta, causaria, & ignomi-
niosa 252.1
Missa actio dicitur duobus modis 634.2
Mobilium rerum vilis est possessio 209.2
Monachus in quibusdam censetur mortuus
134.2
Monumenti impensa, an deducatur ex le-
gato 352.1
Monumentum quid 157.1
Mores quid 17.2
Mortis tumultus homines angustiat 344.1
Mortuus fingitur vivere per gloriam, & vitium
mori per vituperium 159.1
Mortuus non damnatur, nisi à Deo 149.2
Mulier pro parentibus agit 705.2
Mulier ubiq; testis esse potest, præterquam
in testamento 243.1
Multum, quinquennium comprehendit 513.2
Munus. An appellari possit ab iniunctione
munerum 145.2
Munus quoddam civile, aliud patrimoniale,
aliud honorarium, aliud mistum, id
est, honorarium, & onerarium 137.2
Munus quoddam publicum auctoritate &
utilitate privatum, quoddam contra 139.1
Muri civitatis sunt sancti 162.1. in textu
Mutuum deficit tripliciter 463.2
Mutuum dicitur quasi de meo tuum, ex in-
tegro scilicet & corrupto 459.2
Mutuum & commodatum differunt 463.4
Mutuum est triplex, naturale, civile, natu-
rale & civile simul 462.1
Mutuum & indebitum sunt similia in qui-
busdam 461.2
Mutuum & indebitum reconciliatur iisdem
modis ibidem
Mutuum reconciliatur multis modis 463.2
Mutuo quatuor sunt necessaria 488.2

Naturales sumuntur pro conditione, seu
statu in quo quis nascitur. Aliter etiam
sumuntur 37.2
Natalium restitutio facit ingenuum 36.1
Natorum appellatione continentur nondum
nati 144.1
Natura duplex 275.1
Natura est Deus. Item virtus insita cuilibet
rei 16.2
Natura ius quatuor modis ponitur 112.1
Natura magis quàm verba inspicienda est
603.2
Naturæ impedimentum fortius quàm acci-
dents 63.2
Naturale. Nihil tam naturale, quàm volun-
tatem domini volentis rem transferre ra-
tam haberi 168.1. in textu
Naturales liberi an teneantur alere pariter 75.2
Naturales liberi tantum an, & quando suc-
cedant 75.1
Naturalia iura civilis ratio perimere non
potest 386.1
Naturalibus liberis datur tantum tutor in
his, quæ ipsi relinquuntur, & tunc non
personæ, sed rebus datur 99.1
Necessarium officium 303.2
Necessarius hæres 35.1
Necessarius ut quis sit, etiam requiritur 306.1
Necessitas causatiua 263.2
Negationes duæ æquipollent vni affirmati-
oni 589.1
Negotia sunt plura quàm vocabula 274.1
Negotiorum dominus non semper in soli-
dum tenetur 545.1
Negotiorum gestor est, qui alterius negotia
gerit 132.1
Negotiorum gestor certis casibus non re-
petit, quod impendit 545.1
Negotiorum gestor de quo tenetur 545.2
Nocet sibi quis plerunque, cum alteri no-
cere putat 43.2
Nomen, prænomen, cognomen, agnomen
differunt 339.1
Nomen sibi mutare potest liber homo 449.2
Nomina debent esse consonantia rebus 468.1
Nomina significandorum hominum gratia
reperita sunt: qui si alio modo intelligan-
tur, nihil interest 340.1. in textu
Nostra facimus omnia quibus auctoritatem
impertimur 23.1
Notarius non potest esse servus 80.1
Notio 33.2
Nova lex corrigens in vno casu, non trahi-
tur ad aliam similem rationem habentem 50.2
Novatio est prioris obligationis in aliam
Transmissio 558.2
Novatio triplici iure fit ibid.
Noverca vnde 70.2
Noxa & noxia differunt 707.1. in textu &
in glo.

¶ b b :

Index materiaram

Subere an femina possit ante duodecimū annum	62.1	Parricidium quas personas cōcernit	731.2
Nuptialia instrumenta seu dotalia quæ sunt	377.2	Partes suas interponere dicitur iudex, cum se & officiales suos & milites interponit	134.2
Nuptias prohibitas contrahentium diuersæ sunt pœnæ	71.1	Partus suppositi & adulterij accusatio non conceditur omnibus	731.1
Nullius in bonis res dicitur esse septem modis	164.1	Pater cogitur præstare auctoritatem filio conuento captis pignoribus	492.2
Numus pro vnico numo datur quælibet actio. Fallit in multis casibus	167.2	Pater diuersis temporibus diuersa hæuit iura in bonis filij	233.2
Nutus appellatione quæ contineatur	71.2	Pater habet contra tabulas filij emancipati	241.2
O bligatio actionis, Iustitia est mater iuris	11.2	Patri seruandus est honor in omni dispositione	232.1. in textu
Obligatio an possit continere imparitatem	478.2	Pater per filij corpus magis periclitatur penam, quam ipse filius	608.1
Obligatio in genere quid	454.2. in textu	Pater potest esse seruus filij	40.1
Obligatio ciuilis quid	456.2. in textu	Pater præfertur filiis in dispositione abs.	391.1
Obligatio ciuilis exigendi effectū non habet	456.2	Pater quibus casibus succedit filio & quibus non	94.1
Obligatio ciuilis quibusdam personis non adheret	455.1	Pater quo iure venit ad bona filij emancip.	441.2
Obligatio ciuilis tantum solutione tollitur	553.1	Patientia æquiparatur consensui	95.2
Obligatio ciuilis tollitur per acceptationem & sententiam	455.1	Parricij qui sunt	23.2
Obligatio effectualis habet radicem naturalem & ciuilem	ibid.	Patrimonium. Quædam res sunt in patrimonio nostro, quædam extra, quædam nec in patrimonio, nec extrâ patrimonium sunt	155.2
Obligatio eadem potest esse vna & plures	477.2	Patronus qualiter succedit liberto	94.2
Obligatio naturalis inter patrem & filium potest consistere	492.1	Patruus est frater patris, Auunculus matris	412. in textu
Obligatio naturalis tollitur per pactum & iuramentum, sed ciuilis per sententiā	560.2	Paupertas an excuset à tutela	141.1
Obligatio tollitur. xij. modis	ibid. 1	Paupertas reddit hominē minus idoneum	130.2
Obligationum species tres	454.1	Paupertatem detegere durum est	584.2
Obsequiales operæ, quæ	449.1	Peculium castrense & quasi castrense	231.2
Obsequiales operæ patroni: à liberto debentur	ibidem	Peculium est multiplex	231.2
Oeconomus quis	132.1	Pecunia cōsumitur, si expendatur vel cum alia misceatur	228.2
Officiū suū nemini debet esse dānosū	679.2	Pecunia largē sumitur pro his quæ consistunt in numero, pondere, & mensura	459.1
Officia iuris sunt diuersa	141.1	Pecunia mea cum alia mixta extinguitur	201.2
Omnimodo, quid importet	648.1	Pædagogus	40.1
Operæ liberto imposite non transferuntur ad hæredem extraneum	672.1	Pœna arbitraria ad mortē extenditur	590.2
Operæ futuras æstimare difficile est	592.2	Pœna ex pacto peti non potest	500.2
Opinio an sit veritati anteponenda	297.1	Pœna maior maiori delicto debetur	735.2
Opinio est cum dubitatione responsio	27.1	Pœnarum genera septem	4.1
Orcinus quis, & vnde	367.2	Pœnæ diuersificātur ex personarum diuersitate	725.2
Ordinarij serui & vicarij	444.1	Pœnæ in criminalibus sunt ordinariæ, & extraordinariæ	725.2
Ordo librorum iuris	3.2	Pœnæ sunt restringendæ	ibid.
Ordo scriptorū non curatur	498.2	Perduelles	380.2
Origo iuris ciuilis	30.2	Perduellionis crimen	ibid.
Oua sub gallinis & colūbis dimittuntur	662.2	Periculū vbi est, ibi debet esse commodum	571.1
P actum de non petendo habet tres effectus	700.1	Permutatio duas parit actiones	721.2
Pactum vestitur multis modis	155.2	Perpet	
Pande&æ vnde	9.2		
Parentes pro filiis, domini pro seruis an teneantur	621.1		

Institutionum Imperialium.

Perpetuo multis modis capitur	52.2. in text.	Posthumorum loco qui sunt	263.1. in text.
Persecutio continet actionem & petitionem	556.1	Posthumus quando non habetur pro iam nato	99.2
Personarum alienarum rerum gubernationem habentes	692.1	Postliminium quid	92.2
Personarum quaedam nec sui iuris sunt, nec alieni	53.1	Postulare quid	50.2
Petitio hereditatis est realis & personalis	651.1	Potestas. Franci non habent liberos in potestate	50.2
Peto quod habeo in quatuor casibus	320.1	Potestas multis modis capitur	610.2
Philosophorum auctoritates sunt allegandae	521.1	Potestate alium contingere quis dicitur tribus modis	245.2
Philosophorum auctoritates quandoque redarguuntur	ibidem	Potestatis dominice effectus multiplex	550.1
Picea quid	549.2	Potestatis nomine imperii designatur	143.1
Pietatis intuitu quum quid datur, cui censetur dari	545. in textu	Precaria possessio	715.1
Pignoratitia actio duplex est	651.2	Pretiosus quando cedit viliori	147.2
Pignori potius incumbendum, quam in personam agendum	570.1. in textu	Prædia stipendiaria	188.2
Plena cautio & plenior quæ sit	595.1	Prædia tributaria	ibidem
Plena proprietas constat ex nuda proprietate, & usufructu	324	Præfectus, & prætor differunt	119.1
Plena pubertas quando dicitur	81	Præscriptio et longæ possessionis effectus	235.2
Pluralis ratio quandoque trahitur ad singularem	32.1	Præscriptis verbis agitur tripliciter	418.1
Plures quandoque loco unius computantur	139.1	Præsulis nomen generale	148.1
Plus petitur quatuor modis	661.1. in text.	Præteriti liberi habent duo remedia testamenti impugnandi	441.1
Plus valet quod est in opinione, quæ quod est in re	243.2	Præteritio an habeatur pro exheredatione	267.1
Pontifices qui	150.2	Prætor plus punit, quam lex xij. Tab.	565.2
Possidentis conditio quandoque est deterior quam petentis	153	Prætorie penales sunt actiones	635.1
Possidere commodius est, quam petere	723.2	Prætorie rei persecutorie sunt perpetue	ibidem
Possessio proprie de mobilibus non est	ibidem	Primo testamento præfertur secundum, secundus in sententia	291.2. in text.
Possessio potest peti sine interdictis	719.1	Principis interest subiectos habere locum-pletes	156.2
Possessionem piscandi vel molendinum habendi, vel quid huiusmodi quis habere dicatur	157.1	Principis beneficia sunt extendenda	83.2
Possessio sæpe transferitur, licet res non apprehendatur	192.1	Privati scriptura facit fidem contra eum	512.1
Possessio sola dominium non quaerit	339.2	Privata scriptura facit fidem, si habet subscriptionem trium testium	512.1
Possessio una cum alia continuatur	380.1	Procurator	131.2
Possessio unde dicitur	714.1	Procurator non admittitur ubi potest imponi corporalis poena, neque agere neque defendendo, nisi sit persona illustri	570.1
Possessionem possessus non quaerit	237.1	Procurator ad negotia & lites differtur	48.2
Possessionis causa quando mutatur	215.2	Procurator agens presente domino & confirmante, non potest repelli defectu mandati	692.2
Possessor clandestinus naturaliter possidet, deiectus civiliter	715.1	Procurator fisci quis	139.1
Possessor mala fidei quo iure tenetur fructus restituere	725.1	Procurator rei sue interueniat ante litem contestationem, siue post, debet satisfacere	691.2
pro Possessore possidere quis dicitur	712.1 in text.	Procuratores satiflant, non patres orphanotrophi	692.1
Possessorium maximas lites generat	714.1	Procuratoris officium quibusdam interdictis	687.1
Possidere maximi commodi est	ibidem	Prodere quid	163.2
Postionibus respondere debet sine plica	16.1	Prodigus quomodo declaratur quis	35.2
Posteriores leges per priores intelliguntur	690.2	Profanum quid	161.1
		Promissor an statim conveniri possit	524.1
		Promissum hoc anno quando solui debet	ibidem

Index materiaram

Promulgare quid 30.2
 Propulsare iniuriam, an & quando licet 31.1
 Protestatio an, & quando requiratur in hærede faciente actum hæredis, quod scilicet non facit ut hæres 312.1
 Promittit actio bonæ fidei est 651.2
 Proximus pubertati dicitur quis à decimo anno & dimidio 572.1
 Pubes quoad testamenta & nuptias dicitur maior quatuordecim annis, quoad matrimonium, autem, cum primū coire potest 86.1
 Publiciana ut detur, quinque sunt necessaria 608.1
 Publicum, & commune differunt 138.2
 Publicum quid 186.2
 Publiciæ fauor maximus 681.1
 Punitur quis ex mora & procrastinatione 639.2
 Punitur quis in quo peccauit 258.1
 Pupilli an soluere possint 230.2
 Pupillis bona committuntur, non ut sint ratæ quæ per eos sunt, quia restituuntur 129.2
 Pupillus conueniens tutorem præferitur ceteris creditoribus 124.2
 Pupillus etiam actor cogitur accipere curatorem in litem 129.1
 Pupillus ex contractu obligatur, quando factus est locupletior 123.1
 Pupillus factus locupletior tenetur ex mutuo 461.1
 Pupillus in quatuor casibus potest esse in iudicio sine tutoris auctoritate 124.1
 Pupillus quis 126.1
 Pupillus et testamentum pars est paternitæ stantiæ 291.1
 Potest quis esse testis de eo quod vidit in pupillari ætate 243.1
 Purpura tripliciter apponitur vestimento 151.1
 Purus locus non est sacer, sanctus, nec religiosus 276.1
 Raptor quis 573.1
Quanti plurimi res æstimatur, non ex affectione singulorum, sed ex communi æstimatione 577.2
 Quarta est multiplex 307.2
 Quarta relinquitur multis modis 304.2
 Quarta testamentum inofficiosum querentibus diuidenda pro rata dari solet ibi.
 Querela datur emanciparis 266.2
 Querela inofficiosi quædoque continet contra tabulas 434.1
 Quæstor & exquæstor dicitur tripliciter 7.1
 Qui vadit planè, vadit sanè 614.2
 Quintus vnde 29.2
 Quod dæfertur, non auferitur 308.1

Raptor, & fur distinguuntur 174.1
 Raptor & fur inæqualiter puniuntur 110.1
 Raptor in minus tenetur, quàm fur manifestus 574.2
 Raptor quæ actione tenetur 573.1
 Realis actio directæ non hæret offibus 344.2
 Redimens aliquem ab hostibus, etiam infidelibus, potest eum retinere pro pignore 660.2
 Relegare qui possunt 82.2
 Relegatus & deportatus differunt 88.2
 Religiosum loci quota corporis pars facit 150.1
 Relinquere spectat ad ultimam voluntatem, & morientis tantum 50.2
 Reliqua reddere 345.1
 Reperta creduntur in contractibus, quæ in præfatione dicta sunt 492.1
 Repetitio non competit turpiter danti 74.2
 Repugnantia non admittuntur 346.2
 Res generaliter quandoque stat 598.2
 Rei venditio, & furti conditio differunt 632.2
 Rei venditio quæ datur legatariis, non est ex quasi contractu 547.2
 Rerum diuisiones quot 194.1
 Retro principes qui 130.1
 Reus promittendi quis, & vnde dictus 477.2
 Reus promittendi est reus debendi 477.1
 Reus stipulandi ibid.
 Reus stipulandi est reus credendi 477.2
 Rei debendi in solidum non possunt conueniri, nisi alter sit absens aut inops 478.2
 Rerum debendi & credendi cõstitutio an per intervallum impediatur 477.2
 Reo si denūtiatur ut soluat antequam conueniatur, hoc de urbanitate est, non de necessitate 633.1
 Romanum ius qualiter intelligatur 19.2
 Rubrica quandoque est generalior text. 20.1
 Rumpitur quod plus valet, per id quod minus 294.1
 Rusticitas sancta omnia palam habet 616.1
Sacer locus definit esse dupliciter 160.2
 Sacer locus quis dicitur 161.1
 Sacra rei venditio valet inter ignorantes 486.1
 Sacra res tribus casibus possunt alienari 161.1
 Salaria magistrorum sunt soluenda 103.1
 Salarium interueniens in mandato, an peti possit, & quæ actione 552.2
 Salua rerum substantia quid 189.2
 Sanctiones quid significant 162.2
 Sanctissima res est iuris civilis sapientia, nec pretio nummario æstimanda 14.1
 Sapiens melioris est conditionis, quàm stultus 231.1
 Sarcinator quis 38.1
 Satisfacta

Institutionum Imperialium.

Satisfactio arrogatoris quibus prodest	532.2	Servitutes sunt in bonis nostris	355.1
Satisfacere quid	659.2	Servitutum genera sunt tria	195.2
Satisfactio de legato soluēdo potest remitti à testatore, sed non vrendo fruendo arbitrio boni viri	201.2	Seruo inuito dominus non quærit hereditatem delatam	235.1
Satisfactio duplex ab actore exigitur	659.2	Seruo legatum relinquere potest	ibid.
Satisfactio iudicio fieri an possit sub poena fieri	685.1	Seruus an possit habere aliquid suum	ibid.
Satisfactio iudicatu solui quid	668.1. in text.	Seruus civiliter nequit obligari	506.1
Scire an presumatur quis in dubio aliquid, vel ignorare	146.1	Seruus hæc institutus non acquirit domino nisi duo concurrant	342.2
Scholaris moriens aut discedens, an possit substituere	531.2	Seruus manumissus an teneatur de gentis in servitute	681.1
Scholaris non gaudet senatuscōsulto Macedoniano	677.2	Seruus vicarius	71.2
Scripto & sedēdo ferenda est sentētia	724.1	Seruus ordinarius	ibid.
Scriptura non est necessaria ad substantiam legis, sed ad probationem	23.1	Seruus pure institutus à seipso libertatem recipit	306.1
Scriptura priuata pro scribente non valet, sed contra eum valet, si est cum causa	426.1	Seruus à seruando dictus, & non à seruando	15.2
Scripturæ an semper standum sit	ibidem	Signatorius annulus	242.2
Scripturæ ordinē sequi inciuile est	344.2 in text.	Simplicitas legibus amica	395.2. in text.
Senestre quid	139.1	Simplicitas magis quam difinitas legibus amica, fraudi contraria neque satua, & neque gnaua	246.1
Seminauit quando quis ex semine meo in fundo alieno, contra quem agam, an contra dominum fundi, vel contra eum qui seminauit	140.1	Societas est quoddam ius fraternitatis	531.1
Semper erit quod semel est, quod verum est in immutabilibus, vel natura, vel iure	356.1	Socius in causa socij admittitur in testimonium	246.2
Senatuscōsultum Trebellianum vnde	356.2	Societatis definitio	471.1
Senatuscōsultum Macedonianum vnde	ibid.	Socrus quæ	65.1
Sententia an sit statim executioni mandanda, & in quibus casibus differtur eius executio	727.2	Soluens pupillo debitor, plenam vel pleniorē, vel plenissimam quandoque habet securitatem	230.1. in textu & in glossa
Sententia die prefixa debet ferri etiā altera partium absente	470.2	Soluenlo quem non esse quomodo sciuit	46.2
Sententia est de iure civili	692.1	Soluere. Interest nostra potius non soluere, quam solum repetere	133.2
Sententia in scriptis ferenda est	660.2	Soluere non tenetur emptor, quando eminet euictio in limine contractus ante solutionem pretij, nisi venditor det fideiussores idoneos	ibidem
Sentētia nō potest semper esse certa	ibid.1	Solutio an possit fieri adiecto	489.2
Sententiam certam vt ferat iudicem curare debere	ibidem	Solutio imaginaria quid	474.2
Sententia prima præfertur secundæ, secus in testamento	294.2	Solutio in extraneā personā cōfertur	447.2 in text.
Sententia si geminetur, ex qua agatur	295.2	Solutio vna multas terminat quæstiones	173.1
Sententia super actione famosa, an semper infamet	712.2	Solutio vna plures parit liberationes	554.1
Separationem bonorum impetrare quis potest	306.2	Sortilis quandoque dirimitur	239.1
Serui libertatem cōsequuntur nouē modis	43.1	Spadones qui	63.2
Serui non habent cognationem quoad ius succedendi, sed bene quoad ius matrimonij	72.1	Speciale auxilium petere non debet qui habet generale	70.1
Seruitus est de iure gentium origine, & de iure civili formatione	32.2	Speciale quod est non trahitur ad consequentiam	489.1
Seruitutes personales possunt alienari, non prædiales	205.1	Speciei interitu liberatur, qui in specie tenetur	239.1
		Species solæ commodantur	657.1
		Specificans vt dominus fiat rei specificatæ, tria requiruntur	170.2
		Sponsalia inter absentes & præsentis fieri possunt	495.1
		Sporaneum officium	304.1

Index materialiarum

Sporulæ	646.1	T Abellio seruus est reipublicæ, non iur-	12.1
Spurius nihil relinquit potest	354.2	men est purus seruus	33.1
Spurius quis	74.1	Temporis tractus non validat inualidū	255.2
Statim soluere non est illico soluere, sed		Tempus inducit obliuionem	212.2
cum spacio quo solui potest	495.1	Tempus non est modus tollendę obligatio-	
Statu liber est seruus	32.1	nis	202
Status hominis consistit in libertate, ciuita-		Teneatur. an & quando quis pro alio teneat-	
te, familia	108.1	tur	135.2
Statuta quædam fauorabilia, quædam odiosa		Testamenta non iure facta quæ	197.2
	395.2	Testamenti factio actiue, & passiuę capitur	342.2
Stillicidium	197.1	Testamenti per cæcū faciēdi solēnitas	250.2
Stipulamur aliter tribus modis	409.1	Testamentū accusans perdit legatum	219.2
Stipulando alteri quam loquit sibi actionem		Testamentum damnari crimine capitali va-	
quærimus, quandoque non	ibid.	let, si pendente appellatione, vel suppli-	
Stipulatio alteri facta tribus modis forma-		catione gratia moriatur	255.1
tar	500.1	Testamentum est nullum sine hæredis in-	
Stipulatio fieri debet verbis aptis	469.1	stitutione	343.1
Stipulatio an possit fieri sub conditione		Testamentum est nullum sine hæredis in-	
	470.1	stitut	343.1
Stipulatio an vitietur ob turpitudinem		Testamentum est irrevocabile, si in eo po-	
	503.1	natur clausula quod valeat iure contract.	
Stipulatio semper vitatur ex responsionis			44.1
diuersitate	472.1	Testamentum ex libero, non ex alieno ar-	
Stipulatio quid	467.1	bitrio pendere	254.1
Stipulatio tantum fit per verba futuri tem-		Testamentum facere multi prohibentur à	
poris	512.1	iure	259.2
Stipulationes iudiciales	482.1	Testamentum inofficiosum quādoque con-	
Stipulationes prætorie	ibid.	tinet exheredationem & præteritionem	
Stipulationes conuentionales	ibid.		457.1
Stipulationes communes, yeluti rem pupil-		Testamentum irritum	287.1
li saluam fore	ibid.	Testamentum multis modis fit inualidum	
Stipulatio alter alteri sedecim modis	446.2		291.1
Stipulatur quandoque infans, non autem		Testamentum nuncupatiuum	244.1
furiosus	493.2	Testamentum non operatur verba prola-	
Stipulatio pura non suspenditur sed bene		ta in dubio, sed in contractibus præsu-	
alius actus	487.1	mununtur obligatoria	251.2
Stipulatio rei suæ an valeat	ibid.	Testamentum per duo rumpitur	376.1
Stipulatio quid	467.	Testamentum principale si non est, nec pup-	
Sturpi pœna est quinquennalis	725.1	pill.	291.2
Suasio capitur in bonam partem & malam		Testari aliqui nosse, aliqui nō possunt	375.1
	60.1	Testatoris voluntas, lex est	273.1
Substitutio breuiloqua	264.2	Testatur quis quandoque de rebus alienis	
Substitutio compendiosa	ibidem		291.1
Substitutio exemplaris	264.1	Testes debent rogari	248.1
Substitutio pupillaris	ibid.	Testis non repellitur à testimonio contra-	
Substitutio pupillaris habet quatuor neces-		cum, qui ipsum studiosè percussit & ac-	
saria	ibid.1	cusauit, vt ipsum excluderet	143.1
Substitutio reciproca	ibid.2	Testium numerus quis esse debet in testa-	
Substitutio vulgaris	ibidem	mento	247.2
Successionis ordo triplex est	429.2	Theatrum quid, & vnde	40.2
Successorem an comitetur vitium auctoris		Thesaurus quid	107.1
	211.1	Titulo singulari succedit legatarius	80.1
Successorium edictum	299.2	Totū & pars nō censetur eiusdē iuris	275.1
Suos inter hæredes numerantur dati curiæ		Tradens equum venditū per frænum, trans-	
& emancipati	428.2	fert dominium	190.2
Superstui iure saluo, in libello scribi debet		Translatio rei an valeat sine scriptura	518.1
	664.2	Transigere. Mulier an possit pacisci, & ali-	
Sui hæredes imiscunt & abstinere, extra-		mentarius transigere super alimentis	122.2
nei aduocant & repudiant	321.2		122.2
Suitas etiam est de iure prætorio	388.1		

Institutionum Imperialium.

Transfuforium ordo diuiditur in tres partes, fupra, infra, & a latere	69.1	Vitium rei & perfonæ differunt	211.1
Trebellianum fenatusconfultum vnde	35.1	Vincere alium virtute contendere quis potest non ad gloriâ humanâ	364.2. in text.
Tripondium	277.2	Vindicta quid	39.2
Turpiter danti non competit repetitio	74	Violentia quandoque perfonis, quandoque rebus inferitur	718.1
Tutela & hereditas ciuili iure tribus modis deferuntur	107.1	Vltima mora nocet	641.1
Tutela multis modis finitur	126.2	Voluntas captatoria non potest effe neque ex teftamento, neque ab intertato	386.1
Tutela triplex	98.2	Voluntas coacta, eft voluntas	212.1
Tutelæ datio an poffit delegari	233.2	Voluntas quandoq; validior fcriptura	221.2
Tutela pupilli eft de iure ciuili: tutela verò propriæ perfonæ, id eft, defenfio cum moderamine inculpatæ tutelæ eft de iure gentium l. vt vim. ff. de iuftitia & iure: fed tutela fui fine hoc moderamine, fed confiftens in meris terminis naturalibus, quæli videntur bruta, eft de iure naturali, fecundum Tullium in primo de Offi.	92.1	Urbanitas nos aliqua facere cogit	235.1
Tutor ad quid datur pupillo	102.1	Vfuarius nemoris ligna videri potest	204.2
Tutor anteneatur cauere de rato	692.1	Vfucapio eft fauorabilis	
Tutor datus à matre tenetur fatisficere	133.1	In vfucapione fufficit attingiffe vltimū æm ibidem	
Tutor quandoque feruo datur	99.1	Vfucapio quid	207.2
Tutores plures & magistratus, quo ordine conueniri poffunt	135.2	Vfucapio pro hærede quando habet æm	211.2
Tutelæ & hereditatis differentia	107.2	Vfucapio rerum mobilium non interrumpitur per conteltationem litis	727.2
Tutelæ datio eft miffi imperij	119.2	Vfucapio quare inducta	29.2
V acantia bona	212.2	Vfufuctuarius non facit fructus, for antequam fint in eius granario, fecus in bono fidei poffeffore	105.2
Vale tractu temporis aliquando quod ab initio non valuit	252.2	Vfufuctus an fit pars domini	34.2
Vendere pluris æquo volens, perinde eft, ac fi non vendat	358.1	Vfufuctus causalis	199.1
Vendere rem fuam cogitur quis	224.2	Vfufuctus eft diuiduus	204.1
Vendicare eft dominium petere fi res extet	572.2	Vfufuctus formalis	199.1
Vendicare potest venditor rem, fi emptor non foluat, nifi fidẽ emptoris fit fequutus	189.1	Vfufuctus in multis habet vicem domini	34.2
Vendicat quandoque non dominus à domino	183.1	Vterinus quis	397.1
Venditio fit in fcriptis, & fine fcriptis	517.1	Vti. Expedit Reipublicæ, ne re fua quis male vratur	56.2
Venditione facta nõ pertinet ad emptorem periculum rei venditæ, nifi nouẽ incurrat	529.1	Vti poffidetis, & vtrobi differunt	713.2
Venditor an & quando teneatur præcife ad rem tradendam, vel ad intereffe	520.1	Vtile per inutile non vitatur	496.1
Venditor an vltra arrharũ duplicium perditionem teneatur ad intereffe	514.2	Vtiles dies incipiunt currere à tẽpore fcientiæ	417.1
Venditor tenetur fatisficere ope exceptionis, non iure actionis	153.2	Vtrobi vnde dicitur	714.1
Vendita magis oculata fide, quàm per aures nobis infigitur	414.1. in text.	Vulgo quæfitus an fuccedat iure	407.2
Vestis cũ defuncto fepeliri probrofum eft	346.1	Vulgo quæfitus non habet agnatos	407.1
Vis inquietatina quæ parit interdictũ quod vi aut clam, qualiter fit	714.2	Vxor qualiter domina dicatur	232.2
Vi bonorum raptorum concernit res mobiles, vnde vi immobiles	716.2	Vxor ex ea bona quæ habet in dubio, præfumat habere ex bonis mariti, vt collatur coniectura turpis, fcilicet adulterij	233.1
Vitiofa res quæ funt	215.1	Vxor non eft in potestate mariti	402.2
		Vxor præfuitur eadem perfonæ cum viro	226.1
		Vxor tenetur operari marito	402.2
		Vxorem licet modice fine caufa verberare	56.1
		Vxores effe nõ poffunt multæ fæminæ	339.1
		Vxoris confenfus in alienatione dotis per maritum non valet	223.2
		X erolophon	725.2. in text.

FINIS TABULÆ MATERIARVM.

Bbb 5

INDEX RERVM MEMORABILIVM.

<i>Xquestor</i>	7.2	<i>Falcidia lex ex Dione</i>	748.1
<i>Promulgare & cōponere</i>	5.2	<i>Codicilli</i>	370.2
<i>Antecessores</i>	7.2	<i>Contracta fiducia</i>	403.1. & 444.2
<i>Institutiones quādo scri-</i>		<i>Ius trium liberorum</i>	402.1
<i>pta</i>	9.2	<i>Aureus & Sestertius</i>	433.1
<i>Hortensia lex</i>	42.1	<i>Mutui definitio</i>	559.2
<i>Fusca Caninia lex</i>	51.1	<i>Commodati nota & definitio</i>	162.2
<i>Nuptiarum leges varia</i>	68.1	<i>Vis maior</i>	464.1
<i>Spurij</i>	74.1	<i>Depositi definitio</i>	464.2
<i>Serui publici</i>	80.1	<i>Emptionis & permutationis vera dif-</i>	
<i>Fiduciarij tutores</i>	114.2	<i>ferentia</i>	520.2
<i>Auctor, & auctoritas unde</i>	122.1	<i>Prescriptis verbis actio</i>	528.1
<i>Literas nescire</i>	141.2	<i>Furti per lancem & licium noua ex-</i>	
<i>Lapides miliaria notantes</i>	146.1	<i>plicatio</i>	530.1
<i>Verus & Anton. an Seuerus sit legen-</i>		<i>Rapinam grauius, quā furtum pu-</i>	
<i>dum</i>	144.1	<i>niri</i>	574.1
<i>Lata culpa</i>	151.2	<i>Actionis definitio</i>	631.1
<i>Nun. in iure</i>	195.2	<i>Actionum bonae fidei explicatio noua</i>	
<i>Vid. q. id quid</i>	207.2		650.1
<i>F. s. p.</i>	214.1	<i>Interdictorum explicatio</i>	707.1
<i>Instabiles qui</i>	243.1	<i>Iudiciorū publicorū declaratio</i>	730.1
<i>S. p. heres</i>	315.1	<i>Prouerbiū Summo digito, & quasi</i>	
		<i>per indicem</i>	738.1

INDEX

*INDEX RERVM, ET VERBORVM,
quæ hac postrema omnium editione accesserunt : quorum
prior numerus paginam, secundus,
columnam indicat.*

	Acceptilationis definitio	554.1	Cassellij memorabile facinus	14.2
	Acceptilationis vulgaris formula	554.1	Ocrea ima	294.2
	Actio quod iussu	671.2	Χαράρις	242.2
	Actio executoria, quæ	671.1	Cautio iudicio fisci	670.2
	Actio tutelæ & suspecti tutoris quâdo exercantur	133.2	Carminare	11.1
	Actor quis	132.1	Censurorum vicem flumen obinet	11.2
	Adfectata tutela quæ	141.1	Centenarij qui	11.2
	Ad bestias damnatus quis	67.1	Census	11.2
	Ad gladium damnatus	Ibidem	Conferre alicui, & in aliquem	25.1
	Ad gladiatorium ludum	Ibid.	Cognatio quid	61.1
	Ad venatorium ludum	Ibid.	Cognitionis tres species	61.1
	Adoptionis definitio	76.1	Coniunctio quid	46.2
	Adoptionis ius triplex	76.2	Coniunctionis duæ species	61.2
	Adrogationis definitio	78.1	Cicero quomodo capite minuitur	109.2
	Adrogationis etymus	Ibid.	Confinium quid	181.1
	Adrogationis Curiatæ legis formula	Ibid.	Coniunctio iuris adcrescendi triplex	32.2
	In Adoptione iuris hæreditarij declaratio	Ibidem	Concipere furtum	561.2
	Adfinitas accedens quæ	64.1	Constitutoria quæ	619.1
	Adfinitas iacens	Ibidem	Compensationis definitio	669.2
	Aeraria ratio nummorum	120.1	Committi stipulationem	501.1
	Argentaria ratio nummorum	Ibid.	Commodatum quid	451.1
	Auraria ratio nummorum	Ibidem	Consulatus liberat patriâ potestate	91.1
	Aerarij & fisci discrimen	217.1	Cretionis vetus formula	123.1
	Adsignare libertum	437.1	Crimen est publicum	145.7
	Addictionis bonorum formula	450.1	Concubina quæ	75.1
	Agnati qui, ex lege XII. tabul.	335.1	Curatio est iuris civilis	121.1
	Agrorum tria genera	382.2	Cura ius æquitatis naturalis	Ibid.
	Alluvionis & Avulsionis discrimen	21.2	Curationis vel curæ definitio	127.1
	Alterum tantum	633.2		
	Arbitraria actio quæ	586.2	D amnatus ad bestias &c.	61.2
	Archæ definitio	516.2	Decurionatus sportis permissu & quare	11.2
	Area	212.2	Deportatio quid	7.2
	Αὐχμηρία	160.2	Decreta tria bonorum possessionis	12.2
	Alapæ impacta manumissus	83.1	Deflexio fluminis quid	12.1
	Ara servuorum perfugium	57.1	Deficere iniure adcrescendi	12.1
	Allegationes quæ	645.1	Delictum est priuatum	12.1
	Asquæ ab Hesiodo celebrata	12.2	Διὰ τὸν νόμον	12.1
	As, vel assis quid	774.2	Directo & principaliter	678.2
	Assis partes definitæ	277.1	Dies viles, fasti	446.2
	Indefinitæ	Ibid.	Dies continui, fasti, & nefasti	Ibid.
	Avulsio quid	21.2	Dies sessionum	Ibid.
	B aldi scitum dictum	265.2	Directa libertas	101.1
	Beneficium inueniarij	341.2	D-precatior, servuorum perfugium	58.1
			Δία, Iouis, & Themidis filia	12.2
			Desuetudo	23.2
	C aput quid	107.1.110.2	Donatio quid, hodie	221.2
	Capitis variæ significationes	111.1	Donatio inter vivos	Ibid.
	Causæ cognitionis quinque considerationes	60.1	Diuortia Romæ permissa perrara tamē	58.2
			Dominium & operæ, duæ servitutis species	21.1
				Dotis

Index rerum, & verborum.

Notis duo privilegia	634.1	Iuris pontifici pleraque ad Iurisconsultum	translata	14.2
Dupumviri alibi, qui Romæ Consules	120.2	Iuris civilis, & gentium communio & differētia		17.2
E Mancipatio triplex	93.1	Ius comitorum populo ademptum		23.2
E Emancipationis iura	93.1	Iustus quis censendus		12.2
Emancipationis rapismata	Ibid.	Iurisdicção prætoris tribus verbis continetur		26.2
Emptionis, & venditionis formulæ	505.2	Iurisconsultorum de iure respondendi mori, & ceremoniæ		27.1
Endo procinctus	213.1	Iusta feminis, & iniusta		38.1
E rcisci quæ quid	547.2	Iusta libertas quæ		41.2
Exercitor quis	360.1	Iustus pater, quis		73.1
Exercitoria actio	672.1	Ius diversum filij, & nepotis		79.1
Exceptionis doli mali formula	179.2	Iustinianus impensè fauet muliebri sexui.		266.1
E xcepere pedem	626.2	Ius adcrendi, & concurrendi		321.2
F iducia quid	12.2	Ius patronatus in quibus consistat		439.1
F iducia quid	396.1	Iudex pedaneus, delegatus		482.2
Fideiussoris descriptio	502.2	Iustinianum quam vim habeat		622.1
Fideiussor, olim sponsor dictus	Ibid.	Iustum pro vero		671.2
Filiorum sancti auctoritas	43.1	L asciunt definitio		568.2
Fiduciaria tutela, legitimæ vicem obtinet	114.2	L iber homo		32.1
F orminæ ut perpetua tutela	83.2	Legis Atiniae formula		210.2
Fideicommissaria libertate, & directæ descriptio	102.1	de Legitimæ quarta nomine		303.1
Forma potentior, quàm materia	630.2	Lucrativa causa		319.2
Formula prætoris Iud. constit.	173.2	Legare quid antiquitus		421.1
Frater quomodo modis dicatur	604.2	Locationis, conductionis definitio		526.1
Ferreum dominium quomodo	164.2	M atris portio, quæ		96.1
Formula obligationum, ex bono, & æquo	61.2	M anumittendi per vindictam formula		38.2
F ructus civiles	180.1	Mandati definitio		537.1
F ructus industriales	Ibid.	Matrimonij & nuptiarum discrimin		58.1
F ructus naturales	Ibid.	Materia quomodo potentior forma		173.2
F ructus pendentes, & fiantes	Ibid.	Mendacium dupli damnatum		644.1
F ructus percepti	Ibid.	Minutio capitis, quid		107.1
G enalogia tabula procognitione	94.2	Minus publicum tutela		125.1
G erere negocia	545.1	Mutatio, & mutui datio, quid		459.1
H ereditas nomen iuris	46.2	N atalibus restituere		42.2
H abitatio quid	206.2	N aturalis, seu corporalis possessio		237.1
H abere rem satius, quam cautionem	261.2	Negoia gerere		547.2
H ereditas quis	147.1	Nepotis & filij iura diversa		62.1
H ereditas & bonorū possessionis disquisitio	261.1	Nominis servorum & libertorum discrimin		41.2
H ereditas per mancipationem	438.1	Nominis quæ		531.1
Hominum tria genera	439.2	Nomothetia legis Voconia		375.1
Hypothecæ definitio	164.2	Nuptiarum & matrimonij discrimin		53.2
Hominis liberi definitio	465.1	Nuncupationis nomen, vnde		248.1
I nestimabile quid propriè	32.1	Noxa propriè in libero		678.2
I nterdictio ignis & aquæ	50.1	Noxæ in seruo		Ibidem
Inundatio fluminis, qualis	177.1	O nera hereditaria		353.2
I ma cera	294.2	Optionis satisfactionis formula		134.1
Inuasio quid	573.1	Ovidius relegatus, ac non capite minutus		129.2
Iniuriæ tres species	584.1			Papi
quod Iussu actio	671.2			

Index rerum, & verborum.

Papiniani egregium facinus, ac dictum memorabile 14.1
 Particula(inter)augendi 71.2
 Patricius patria potestate liberat 89.2
 Pagani, & militis testamenti uiscerint quale 254.2
 Patrum maior potestas, quàm Dominorum 69.1
 Pauliana quæ 612.2
 Patronatus iura 430.1
 Pecunia occupata 500.2
 Peculium serui quale 55.1
 Pedem struere 626.2
 Persugia duo seruorum 57.2
 Permutationis definitio 521.1
 Personam serui non habere 153.2
 Pecunia otiosa 502.2
 Pertinacis Imperatoris lex testamentaria 299.1
 Pignoris definitio 616.1
 Plagium quid 660.2
 Pœnæ seruis quis 87.2
 Possessio civilis, seu iuris 237.1
 Populi summa potestas antiquitus 25.1
 Populi triplex potestas Ibidem
 Potthumi sui definitio 98.1
 Potestatis verbum quid in pupillis 97.2
 Prætoris album 12.1
 Prætoris iurisdictio, quibus verbis cōtenta 26.2
 Præfectura prætorij soluitur patria potestas 92.1
 Præscriptio in usufruptionem transformata 209.1
 Potthumi qui 146.1
 Prædium dotale alienari potest, non oppignerari 221.2
 Possessio corporalis, seu naturalis 237.1
 Princeps solutus est legibus quibus 300.2
 quomodo Ibidem
 Prætor, est tantum dispensator iuris 440.1
 Procurator quis 686.1
 Procurator quomodo à defensore differat Ibidem
 Proprietas litoris, & ripæ 155.2
 Proculianorum discrepatio 173.1
 Potentior forma quàm materia 173.2
 & contra Ibidem
 quomodo Ibidem
 Probatio eius quod interest, difficillima est 178.2
 Prothocolon rebellionum 518.1
 Promulgatio legum 22.1
 Proverbium relegationis ad gentiles &c. 130.1
 Proximus, & proximitas 395.2
 Pupillus non est, qui in utero est 98.1

Quasi parentes 62.1
 Quasi liberi Ibidem
 Quasi ad finitas per sponsalia contractitur 71.2
 Quadrupedum diuisio 353.2
 Quatuor requisita in usufruptione 215.2
 Quoquo modo 249.2

Rapina definitio 51.2
 Recepticia actio quæ 415
 Relegatio quid
 Recluso, pro intercluso
 Res soli
 Religiosi nomen unde
 Res in bonis, & res ex bonis
 Recuperatori, qui
 Reus quis antiquitus
 Respublica quibus constat
 Restituere natalibus
 Rogatio legum
 Rogandi magistratum formula
 Romani, quæ ætate postulare i 48.2
 Ratio venditionis imaginariæ
 Romani præliabantur rogati
 Romani ex pactis nudis non ob 467.2
 Romæ qui Senatores, alibi decuriones
 Romæ qui Consules, alibi Duumviri

Sabinianorum in Proculeia
 Sueria
 Sanctum, quia laedi non debet
 Satisfacere quid
 Satisfactio de indemnitate
 Sensus pro ratione
 Senatores Romæ, Decuriones alij
 Seruitus iusta, & iniusta
 Seruum esse
 Seruire
 in Seruitute esse
 Seruus quis
 Seruorum duo persugia
 Serui vicarij, & ordinarij differunt
 Seruiantæ actionis definitio 615
 Solatium mulierum, ob amissionem trium 28.1
 libero. 184.1
 Solum, & accessio qualia 485.2
 Soli res 547.1
 Societas voluntaria, & fortuita? 532.1
 Societatis definitio 84.1
 Spadonis vitium sanabile, castrati, insanabile 345.2
 Species secundum Stoicos 36.2
 Spurijs, qui vulgò quæriti, & incerto patre nati 289.2
 Suetonius quid de falsariis 382.1
 in stirpes, & capita, quid
 Stoico

Index rerum, & verborum

Substitutio in mos in etymis hominum	240.1	Tutela pars patriæ potestatis	
Subsidiaria actio quæ	135.1	Tutela munus publicum, & priuatum	132.2
Successorij edicti tres ordines	408.2	Tutela adfectata	141.1
Substitutio	280.2	Tutelæ actio, & suspecti tutoris quando	
Substitutionis triplex effectus	Ibid.	exerceantur	148.2
Substitutionis duo casus	Ibidem	Tutoris & curatoris sex diuersæ proprietates	128.2
Substitutionis plures gradus	Ibid.		
Abularius	80.1	Venditionis imaginariæ formula	93.1
Tabellio	Ibid.	Veteranus quis	254.1
Tria decreta bonorum possessionis		de in rem. Verso actio	673.2
Ordines successorij edicti	408.1	Verum & iustum	682.2
Uili lapsus	184.2	Vindex	688.1
Ueni inuenti ius varium	187.1	Vinculum iuris ciuile	409.1
Ueni inuenti	191.1	Vinculum iuris naturale	Ibidem
Ueni inuenta	Ibidem	Vniuersitas quid	159.2
Ueni inuenta	240.2	Vis publica, & armata	717.2
Ueni inuenta	205.1	Vis priuata, & quotidiana	Ibidem
Ueni inuenta vim habet iusiurandum	622.1	Voconis legis Nomothesia	391.1
Ueni inuenta species	581.1	Vfuscapio quando introducta	209.2
Ueni inuenta actio	673.2	Vfuscapio pro præscriptione vsurpata	210.2
Ueni inuenta habebantur Romani	240.2	Vfusfructus est vt totum	203.2
Ueni inuenta his qui Romæ, in aliis ciuitatibus	120.2	Vfus vt pars vsusfructus	Ibid.
Ueni inuenta defensores,	98.1. 130.1	qui in Vtero est, non est pupillus	98.1
Ueni inuenta	114.2	nec homo	Ibid.
Ueni inuenta	121.1	nec animal	Ibid.
Ueni inuenta		Vxor fiebat per manum	401.2
Ueni inuenta		& per vsum	Ibid.

F I N I S.

FONTES IVRIS CIVILIS.

LEGES ROMVLII.

1. Quid inaugurato faciunt.
2. Patres sacra, magistratûsq; soli peragunt, ineuntque, iûsq; dicunt.
3. Sacrorum omnium potestas sub rebus esto: Sacra patres custodiunt.
4. Plebeij agros colunt.
5. Populus magistratus creant, leges resciscunt, bella decernunt.
6. Deorum fabulas ne credunt.
7. Deos peregrinos, præter Faunum, ne colunt.
8. Nocturnas in templo vigilas ne habent.
9. Ne quis præsentibus sæminis obscœna verba facit.
10. Quisque demissam ad talos togam in urbe habet.
11. Parricidas omnes capite puniunt.
12. Nequis nisi per portas urbem ingreditur, nè egreditur. Mœnia sacrosancta sunt.
13. Mulier viro legitimè coniuncta, fortunarum, & sacrorum socia illi esto. vtque domus ille dominus, ita hæc domina.
14. Filia vt patri, ita defuncto viro hæres esto.
15. Adulterij conuictam vir & cognati, vt volent, necant.
16. Si vinum biberit, domi vt adulteram puniunt.
17. Parentum liberos omne ius esto relegendi, vendendi & occidendi.
18. Monstrosos partus sine fraude exdunt.

QVÆ

*QVÆ SVBIECTÆ SVNT ROMVLE
leges, ex veteri iurisprudencia Pardulphi Prateij
I. C. huc transcripsimus.*

19. Virum vxor ne deserito. Vxorem,
si in beneficio natorum, adulteriove de-
prehensa, clāmve marito fuerit, repudian-
di ius esto. Qui præter has causas repudia-
rit, rerum suarum pars vxori dator: pars
Cereris sacra esto.

20. Deprehensi in homicidio statim pu-

niuntor.

21. Plebeij quem sibi ex patriciis, pa-
trium volens, deligunt.

22. Iudiciis fraus ne adhibeatur.

23. Maximarum iniuriarum iudicium pe-
nes Reges esto: minorum penes Senatores.

24. Annus mensis decimus esto.

*QVÆ DAM DVODECIM TABVLARVM
capita, antiquorum monumentis collecta.*

1. PRIVILEGIA nisi, centuriatis co-
muniis, ne irrogantur.

2. Qui septem in consinio ponet,
terminū ne excedito: qui murum, pedē de-
relinquito: qui domum, pedes duos: qui se-
pulchrum foueamve, quantum id profun-
dum erit: qui puteum, pastum: qui oliuam,
sicūmve, pedes nouem: qui denique alias
arbores plantabit, quinque pedes ab alieno
loco posito. in controuersia de finibus,
quinque pedum vsucapio nulla est.

3. Eius arboris, quæ in alienum agrum
impenderet, ramos quindecim pedes altius
à terra, iusesto vicino.

4. Vix latitudo in porrectum, octo pe-
dum esto: in anfractum, sedecim.

5. Ne quis vnciatio scenore amplius
exerceto.

6. Sodalibus, qui eiusdem collegij sunt,
& ius cocundi habent, potestas esto pactio-
nis quam volent inter se inendz, dum ne
quid ex publica lege corrumpant.

7. In contractibus ea præstantor, quæ
lingua nuncupata sunt.

8. Venditæ & traditæ res nō aliter em-
ptori acquiruntur, quam si is vëditori pre-
tium soluerit, vel alio modo satisfecerit.

9. Vfus & auctoritas fundi, biennium
esto: cæterarum rerum vsus annuus esto.

10. Aduersus hostem æterna auctoritas
esto.

11. Rei furtiuz æterna auctoritas esto.

12. Tignum iunctum edibus venciue ne
soluito, sed duplum qui iunxit dato.

13. Glandem in alienum fundum deci-
dentem colligere, liberum esto.

14. Si in tuo alienum pecus pascatur, de
pastu pecoris actio esto.

15. Si quadrupes pauperiem fecerit, ei
cuius intererit, aduersus eum, qui dominus

erit quadrupedis, actio noxali esto.

16. Patricij cum plebeis com-
trahuntor.

17. In decem mensibus homines

18. Parentibus litem ter ven-
atque potestas esto.

19. Statu liberos renundari po-

20. Vt quis legaliter, super pec-
læve suæ rei, ita iusesto.

21. Parentibus tuorum liberis, por-
state dandorum testamentorum iue-

22. Quibus testamento tutor
est, agnati tutores legitimi sunt.

23. Si furiosus est agnatorum, mori-
que in eo, pecuniæve eius potestas esto.

24. Prodigio boni interdictū esto
in curatione agnatorum esto.

25. Suspecti tutori iudicium esto.

26. Vt quis legassit suæ rei, ita in-

27. Intestatorum hæreditates primo-
rum heredum, velint volint, sunt: & i-

cum filiorum, nepotes ex iis succedun-

28. His deficientibus agnatus proxi-
familiam habeto.

29. Intestato liberto mortuo primo-
succedunt si hi non fuerint, patronus.

30. Si pluribus hæreditas iure delata sit,
atque hi à communione discedere volent,
familiz eriscundæ iudicio inter eos res
hæreditariæ diuiduntor.

31. Hominem mortuum in vrbe ne sepe-
lito, nè ve vrito.

32. Rogum bustūve nouū propius se-
xaginta pedes ne adicito riles alienas, in-
uito domino.

33. Hoc plus ne facito, rogum ascia ne
posito.

34. Mulieres genas ne raduntor, nè e-
rellum funeris ergo habento.

35. Homini mortuo ne ossa legito: quo
post

39. Si quis in ius vocatur, si morbus
 vitæque vitium esset, qui in ius vocabitur, ius
 dato: si nolit, arceram ne sternito.
 40. Si iudex vel alter ex litigatoribus
 sonitico impediatur, iudicii dies
 distulit esto.
 41. Si status dies sircum hoste, venito
 42. Assiduo vindex assiduus esto. prola-
 terio cini quiuis volet, vindex esto.
 43. Virisque superstitibus, id est, presen-
 tibus, vi diciz sumunto: ab iis, inter quos
 controuersia est.
 44. Vindiciz secundi libertatem, dator.
 45. Actus confessi relusque iure iudica-
 tis xxx. dies iusti sunt. Post deinde ma-
 nus iniecit esto: in ius ducito ne iudica-
 tur, facit, aut qui pseido eo in iure vim
 dicit, se, ut illum ducito, incito aut neruo,
 ut compedibus xv. ponlo nec minore: aut
 volent, maiore vincito. i. volent, suo viuito:
 si non vult, qui eum vinctum habebit, li-
 beris farris dies dato: si volent, plus dato.
 Si autem inis partes recanto, si plus mi-
 ne cepuerunt, sine fraude esto.

46. De capite ciuis, nisi centuratis co-
 muniis, ne rogato.
 47. Perduellionis crimē capite punito.
 48. Sanatibus idem iuris esto, quod for-
 tibus.
 49. Qui falsum testimonium dixerit, de
 saxo Tarpeio deicitur.
 50. Iudex qui ob rem dicendā pecuniam
 accepisse conuictus est, capite punitur.
 51. Si quis astitauerit, siue carnem con-
 diderit, quod infamiam flagitiūve alteri
 precetur, capite punitur.
 52. Qui malum carmen incantaret, fren-
 gēve excantaret, coercetur.
 53. Qui iniuria exciderit alienas arbo-
 res, luito in singulas ciclos xris xxv.
 54. Frugem aratro quæsiā furim no-
 ctu si pauerit secueritve pubes, suspensus
 Cereri necatur. impubes verberatur, no-
 xiamque puplionēve præstato.
 55. Fur manifesto furto prehensus si autē
 cum faceret furtum nox esset, aut interdiu
 se telo, cum deprehenderetur, defenderet,
 impunē occiditur: ex cæteris manifestis
 furibus liberi verberantur, & ei cui luci
 factum furtum erit, si se telo non defendat,
 addicuntur: serui verberibus affecti, de saxo
 præcipitantur.
 56. Furta per lancem licitūve conce-
 pta, sicut manifesta vindicantur.
 57. De furto pacisci licitum esto,
 58. Si membrum rupit meum, ni pagit,
 talio esto.
 59. Si iniuriam alteri faxit, xxv. ciclos
 xris pœnz sunt.

SEQUENTES XII. TAB. LEGES EX veteri Iurisprudencia P. Prateij I.C. Augustobuconiat.

Ante meridiē crassam conscito. cum
 antambo presen. es post meridiem li-
 gisenti, addicito.
 Solis occasus suprema tēpestas esto.
 Cœrus nocturni ne fiant.
 Qui hostem concitaret, quive hosti
 rem tradiderit, capite punitur.
 65. Iudex Arbitrēve datus qui ob rem
 dicendam pecuniam accepisse conuictus est,
 capite punitur.
 66. Rem ubi pagunt, oratione pagunt.
 67. Quæ trinoctio abfuerit, usu capitor.

68. Filij sub iure patris sunt.
 69. Neque filiis quicquam in bonis vi-
 uentibus patribus esto.
 70. Liber esse iussus si hæredi x. millia
 dederit, ab eoque abalienetur, dando em-
 ptori pecuniam, ad libertatem peruenitor.
 71. Hæreditates testamēto iure factō da-
 re, ratæ sunt.

Has omnes leges explicat P. Prateius lib.
 4. Veteris Iurisprudenciæ.
 Vale amice Lector.

F I N I S.

JUSTITIA

Instituta

in his Ordinibus

1134